

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 1.

V.a. Asianhoitaja Winckelman.

3/1-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

No. 4/34.

Madridissa tammikuun 3 p:nä 1934.

1	190	Sal	34
10/1-34	-		1
5	9		

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kymmenenä kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 1/1934 koskeva Espanjan kiintiöimispolitiikkaa.

V.a. Asiainhoitaja

Kaarlo Niemi

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 1/1934.

Madridi ssa 3 p:nä tammi kuuta 1934.

Asia: Espanjan kiintiöimispoli-
tiikka.

1 190 Sal 34
10/1-34
5 C9

Selostaessani syksyn kuluessa Neuvosto-Venäjän ja Espanjan välisiä puutavaraneuvotteluja olen useampaan otteeseen maininnut niistä suunnitelmista, joita täällä haudottiin puutavarain tuonnin kiintiöimiseksi. Parakaa käyttävät vaikeat kauppsopimusneuvottelut Ranskan kanssa ja Espanjan vientiä useihin maihin viime aikoina kohdanneet vaikeudet ovat antaneet lisää virikettä yleisen kiintiöimispolitiikan toteuttamiselle. Odotettiin sen vuoksi joltisellakin varmuudella että niin pian kuin maa oli rauhoitettu ja uusi hallitus ryhtynyt toimeensa jotakin ratkaisevaa asiassa alkaisi kuulua.

Joulun aikana ilmestyi sitten lehtiin puolivirallinen uutinen, jossa lyhyesti mainittiin, että ministerineuvosto oli valtuuttanut kauppaministerin Espanjan talouselämän suojelemiseksi määräämään tuontikiintiöitä sellaisten periaatteiden mukaan, että, säilyttämällä tähänastisen kokonaistuontimäärän, kunkin maan osuus siihen tulisi riippumaan sen ja Espanjan välisen kauppataseen ~~va~~ ~~sa kauppata~~ koefisientistä. Lisäksi valtuutettiin kauppaministeri ryhtymään toimenpiteisiin kauppasopimusten tarkistamiseksi

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja lisäksi Suomen Sa-
hanomistajayhdistys, Suomen Sel-
luloosayhdistys, Suomen Paperiyh-
distys ja Suomen Puuhiomoyhdistys.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

niiden maiden kanssa, joihin nähden kauppavaihto oli osottautunut Espanjalle tuontivoittoiseksi.

Virallinen uutinen ministerineuvoston päätöksestä julkaisiin viime kuun 27 p:nä. Oheenliittäen suomennoksen mainitusta päätöksestä, tahdon tässä lyhyesti selostaa sen perusteluja, jotka eivät ole aivan vailla mielenkiintoa.

Perusteluissa viitataan siihen, että Espanjan ulkomaankauppa on sitten vuoden 1929 vähentynyt noin 50 %, mikä lähinnä johtuu siitä että useat maat ovat soveltaneet tuontisäännöstelyä espanjalaisiin vientitavaroihin taikka valuuttasäännöstelyllään vaikeuttaneet niiden ostoa. Koska tämä lasku ulkomaankaupassa ei ole osottanut mitään lakkaamisen oireita on ollut pakko ryhtyä vastatoimenpiteisiin.

Suunnitellun tarkoituksensa saavuttamiseksi olisi välttämätöntä varustaa ne viranomaiset, joiden tehtävänä oli puolustaa Espanjan vientikaupan etuja tehokkailla välineillä, jotta ~~niille~~ kävisi mahdolliseksi myöntää kompensatioita niille maille, jotka suhtautuivat myönteisesti espanjalaisiin tuotteisiin sekä rangaista niitä maita, jotka asettivat vaikeuksia Espanjan viennille.

Kiintiöiminen ei tarkoittanut tuonnin rajoittamista, vaan ainoastaan sen järjestelyä eli, toisin sanoen, ostojen sijoittamista niihin maihin, jotka ostivat espanjalaisia tavaroita. Kiintiön määrääminen jollekin tavaralajille sisältäisi siis ainoastaan normaalituonnin jakamisen eri maiden välillä ja tekisi niinmuodoinⁿ mahdolliseksi tehdä tuonnin kustakin maasta riippuvaiseksi niistä eduista, joita asianomainen maa tarjoaisi espanjalaisille vientitavaroille. Kauppataseiden tasottuminen eri maiden kanssa tulisi niinmuodoin olemaan näiden pyrkimysten loogillisena seurauksena.

Perusteluissa herättää mielenkiintoa maininta, että suunnitellun kiintiöimisjärjestelmän mukaan jollekin maalle myönnetty

kiintiö ei tulisi riippumaan asia~~n~~omaisen maan tuonnista jonkun aikaisemman määräjän kuluessa, vaan kiintiön suuruuden tulisivat kulloinkin määräämään yksinomaan ne edut, joita asianomainen maa myöntäisi espanjalaisille vientitavaroille.

Edelleen ~~tehd~~ostetaan, ettei kiintiöimisjärjestelmän käyttäntöön ottaminen ole ristiriidassa suosituimmuuden kanssa sekä että jos suosituimmuteen vetoaminen jonkin maan puolelta tuottaisi esteitä järjestelmän toteuttamiselle, kauppasopimus asianomaisen maan kanssa tultaisiin irtisanomaan.

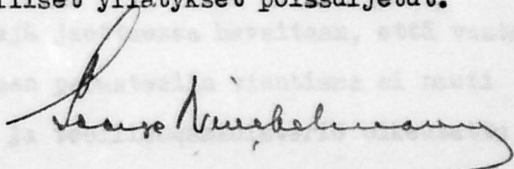
Edellä selostetun dekreetin käytännöllisestä toteuttamisesta on vielä liian aikaista sanoa mitään varmempaa. Lehdistö selittää, että kiintiöiminen on verrattavissa ulkomaankauppaan sovellettuun fascismiin, jonka Espanja itsepuolustukseensa ja koska eivät muut maat ole häikäilleet soveltaa vastaavanlaatuisia toimenpiteitä espanjalaisiin tavaroihin, on tullut pakotetuksi ottamaan käytäntöön sekä että niin vastenmielisiä^t kuin tuollaisen toimenpiteiden soveltaminen onkin, Espanjan ulkomaankauppaa ei saada jättää suojattomaksi ulkomaisen kansallisen talous-terrorin uhatesa sitä. Toiselta puolelta kiinnitetään myös huomiota kiintiöimisen mahdollisesti aiheuttamiin repressaalioihin ulkomaiden puolelta sekä huomautetaan, että järjestelmän toteuttaminen liian laajassa mittakaavassa voisi importtööreille aikaansaada suuriakin haittoja.

Tarkoituksessa saada lähempiä tietoja siitä mitä viranomaisten taholla ajateltiin mainitun dekreetin kantavuudesta, kävin eilen tapaamassa osastopäällikkö^{-ä}, ministeri Castilloa, jonka hoidettaviin tällantapaiset asiat kuuluvat, sikäli kuin ne koskettelevat valtioministeriön toimialaa. Tiedustelin häneltä tultaisiinko

suunnitellut toimenpiteet kohdistamaan ainoastaan sellaisiin maihin, jotka joko tuonti- tai valuuttasäännöstelyllään olivat tehneet vaikeuksia espanjalaisten tavarain viennille, vai olivatko kysymyksessä yleensä kaikki ne maat, joiden kanssa Espanjan kauppavaihto oli enemmän tai vähemmän tuontivoittainen. Ministeri Castillo vastasi tähän että koska dekreetin tarkoituksena oli vieniä kehittämällä pelastaa Espanjan ulkomaankauppa sen nykyisestä tukalasta tilasta kaikki ne maat, joilla oli vientivoittainen kauppavaihto Espanjan kanssa, tulisivat suunniteltujen toimenpiteiden kohteeksi, mutta että käytävissä neuvotteluissa tulisi niiden maiden asema, jotka eivät olleet asettaneet säännöstely- tai muita vaikeuksia espanjalaisille tavaroille tietysti olemaan huomattavasti edullisempi kuin muiden. Kysyin häneltä myös, mitä tavaralajeja tultaisiin kiintiöimään, johon hän vastasi, ettei asia vielä ollut lopullisesti ratkaistu, mutta voivansa nyt jo sanoa sen että kaikki tärkeimmät tuontitavarat tulisivat kiintiöimisen kohteeksi. Tiedustellessani minkälaista modus procedendia tultaisiin asiassa seuraamaan, sanoi hän, että sittenkun kaikki valmistavat työt olivat kauppaministeriössä loppuun suoritettu, tulisi valtioministeriö kääntymään asianomaisten maiden puoleen tiedusteluilla, mitä ehdotuksia niillä olisi tehtävä Espanjalle epäedullisen kauppataaseen parantamiseksi. Muodostettuaan saamiensa vastausten perusteella yleiskäsityksen tilanteesta tultaisiin lopullisesti ratkaisemaan, mitkä tavaralajit kiintiöitäisiin, niin myös minkäsuhteiset kiintiöt kullekin maalle myönnettäisiin. Viimemainitussa suhteessa eivät aikaisemmat tuontinumerot tulisi merkitsemään mitään,

vaan määrävänä tulisi olemaan ne edut, jotka kukin maa käydyissä keskusteluissa oli katsonut voitavansa myöntää espanjalaisille vientitavaroille.

Eräissä tšekäläisissä diplomaattipiireissä suhtaudutaan levollisesti tähän suurisuuntaiseen suunnitelmaan ja huomautetaan, että tasan kaksi vuotta sitten julkaistu sémansisältöinen dekreetti tosin aiheutti suuren virkakoneiston pystyttämisen, mutta asiallisesti johti hyvin vähäpätöisiin tuloksiin. Huomautetaan myös, että koko toimenpide jossakin määrin vaikuttaa "bluffilta", koska sen liian läpinäkyvänä tarkoituksena olisi painostaa Ranskaa myönnytyksiin paraikaa käytävissä kauppasopimusneuvotteluissa. Omasta puolestani en kuitenkaan olisi yhtä toivorikas. Vaikkakin viranomaiset tulevat toimimaan mitä suurimmalla varovaisuudella on kuitenkin, eräistä merkeistä päättäen, nyt kysymyksessä Espanjan ulkomaisten kauppasuhteiden uudelleen järjestely. Koska kuitenkin toimenpiteiden toteuttaminen, kuten edellä on kerrottu, tulee tapahtumaan neuvottelutietä, lienevät äkilliset yllätykset poissuljetut.

Gaceta de Madrid 27.12.1933.

Kiintiöimisdekreetti.

Art 1. - Noudattamalla marraskuun 15 p:nä 1933 annetun asetuksen säännöksiä sekä siinä mainituilla takeilla ja edellytyksillä, oikeutetaan kauppa- ja teollisuusministeriö, tarpeen vaatiessa, vahvistamaan tuontikiintiöitä ulkomaalaisille tavaroille.

Art. 2. - Kukin kiintiö tarkoittaa kokonaismäärää sekä määrättyä ajanjaksoa. Määrät, jotka kullekin maalle myönnetään, vahvistetaan "a posteriori" neuvottelujen tapahduttua.

Art 3. - Kiintiöiminen ei tarkoita tuonnin rajoittamista. Sen kokonaismäärä vahvistetaan kulloinkin vastaavan aikakauden tuontitilaston perusteella.

Art 4. - Kiintiöimistä ei myöskään ole käytettävä suojelukeinona, mikä vuoksi kauppa- ja teollisuusministeriön on viipymättä kumottava nykyään voimassaolevat sen luontoiset kiintiöt, korvaten ne muulla vastaavanlaatuisella suojelulla tullitariffin rajoissa.

Art 5. - Sittenkun kiintiö on vahvistettu ja osuudet jaettu, tapahtuu viimeainittujen järjestely tuojien nimille annetuilla henkilökohtaisilla lisensseillä. Jos lisenssejä jaettaessa havaitaan, että vastavuoroisuuden tai tehdyn sopimuksen perusteella vientimaa ei nauti tuollaista oikeutta, on kauppa- ja teollisuusministeriö oikeutettu vahvistamaan sen nauttimiselle tarpeelliset edellytykset, jolloin muihin preferensseihin kuin kaupallisiin ei voida viitata, ei myöskään tuojan kansallisuuteen.

Art. 6 - Ulkoasiain- sekä kauppa ja teollisuusministeri oikeutetaan ryhtymään neuvotteluihin muiden maiden kanssa, sikäli kuin kiintiöimisjärjestelmän asianmukainen soveltaminen sitä vaatii. Neuvottelut ovat mieluummin aloitettavat niiden maiden kanssa, joihin nähden Espanjalla on passiivinen kauppataase ja tällöin ehdotettava sellaisten sopimusten joko täydellistä tai osittaista kumoamista, jotka ovat es-

teenä kiintiöimispolitiikan vapaalle toteuttamiselle.

Art. 7 - Ulkoasiain sekä kauppaja- ja teollisuusministerin tulee kulloinkin ryhtyä dekreetin edellyttämiin toimenpiteisiin.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: _____ 5. _____

OSASTO: _____ 89. _____

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 2.

U. a. Asiamiehittäjä Winkelmann.

10/1-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa tammikuun 10 p. 1934.

No. 33/34.

ULKOASIAINMI	
2	190 Sal 34
17/1-34	No - 1
A	OSAATU
5	Cg

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena kap-
paleena Madridin lähetystön raportin no. 2/1934 koskeva

Suunnanmuutosta Espanjassa II.

V.a. Asiainhoitaja

Serge Niiniluoma

Madridi-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 2/1934.

Madridi ssa 10 p:nä tammi kuuta 1934.

Asia: Suunnanmuutos Espanjassa II.

2 190 Sal 54
17/1-34
5 Cg

Kuten raportissani No. 25 viime vuoden joulukuun 13 p:ltä mainitsin, näytti todennäköiseltä, että uuden hallituksen muodostaminen uskottaisiin keskustan suurimman puolueen, radikaalien johtajalle Lerrox'ille, jonka johdolla kokoonpantavaa hallitusta oikeisto toistaiseksi oli lupautunut kannattamaan, turvaten sille siten enemmistön cortesissa. Suurenmoisesta vaali voitostaan huolimatta oli nimittäin oikeisto itse kieltäytynyt ryhtymästä hallitusvastuuseen.

Kun vaalien yhteydessä syntyneet levottomuudet ennen joulua oli saatupullisesti tukahutetuiksi, saikin Lerrox tasavallan presidentiltä toimekseen muodostaa porvarillisen kokoomus-hallituksen niin lajalle pohjalle kuin mahdollista. Lerrox, joka oli valmistautunut tehtävänsä, pani samana päivänä kokoon hallituksensa, jossa radikaalit ovat varmana enemmistönä, mutta kuuluu siihen myös eräitä oikeisto- ja vasemmistopolitikkoja, jotka kuitenkin ovat osallistuneet hallitukseen yksityisinä henkilöinä, eivätkä puolueittensa valtuuttamina. Tämä seikka on jo lehtien kertoman mukaan uuteen ulkoministeriin Pita Romeroon näiden johtanut

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

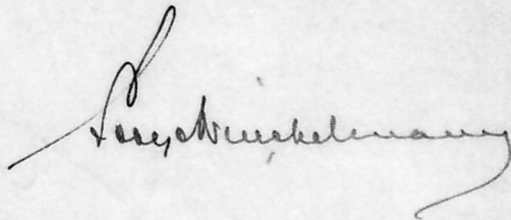
siihen että hänet on erotettu puolueestaan. Uuden hallituksen jäsenistä ei ole erikoisempaa mainitsemista sillä he elävät enimmäkseen Lerrox "suuren" nimen varjossa. Ulkoministeri on 35 vuotias verrattain vasemmalle orientoitunut asianajaja, joka ammattipolitiikkojen piirin ulkopuolella on hyvin vähän tunnettu, eikä hänellä myöskään liene enempää kokemusta ulkopolitiikassa. Hänen ulkoministerikautensa tuskin muodostunee pitkäaikaiseksi, koska Lerrox pyrkinee ulkoministeriksi saamaan kykenevän ammattimiehen, joka voisi ylläpitää jatkuvaisuutta ulkopolitiikassa. Se seikka nimittäin, että viimeisen neljän kuukauden kuluessa ulkoministeri on vaihtunut neljä kertaa on jo alkanut herättää kiusallista huomiota. Kerrotaankin aivan yleisesti, että ulkoministeri piakkoin siirtyisi suuriähttiläksi Vatikaaniin, sillä oikeisto kiirehtii särkeiden suhteiden pikaista uudelleen solmimista Vatikaanin ja Espanjan välillä.

Tässä yhteydessä lienee syytä mainita muutama sana oikeiston suhtautumisesta viime aikojen poliittisiin tapahtumiin. Tällöin voidaan kokonaan sivuttaa se osa oikeistoa, joka edelleenkin julkisesti haaveilee monarkian pikaisesta palauttamisesta, sillä joskin se jonkun verran voimistui viime vaaleissa ei sen suuria eleitä edelleenkään oteta vakavasti. Mutta sitä enemmän on tasavaltalaisen oikeiston taktikoiminen sekä vaalivalmistelujen aikana että suhtautumisessaan uuden hallituksen muodostamiseen herättänyt huomiota. Sen esiintyminen panee tosiaankin epäilemään sen vilpittömyyttä ajan pitkään pysyä uskollisena tasavaltalaiselle hallitusmuodolle. Jo vaaleihin mentäessä oltiin verrattain selvillä siitä että oikeisto tulisi saamaan huomattavan vaalivoiton. Välttääkseen joutumasta hallitusvastuuseen jakautui oikeisto vaaleissa kolmeen erinimiseen puolueeseen ja kun tasavallan pre-

sidentti neuvotteluissa uuden hallituksen muodostamisesta ensin kääntyi oikeiston puoleen cortesin tosiasiallisesti suurimpana puolueena viitattiin heidän puoleltaan siihen että radikaalit luvultaan olivat cortesin suurin puolue, jonka siis olisi otettava hallitusvastuu kannettavakseen. Samalla oikeisto lupautui toistaiseksi kannattamaan Lerroux'n johdolla muodostettavaa hallitusta. Kerrotaan, että Lerroux on ostanut tämän kannatuksen verrattain kalliilla hinnalla, sillä oikeisto lienee asettanut ehdoksi maallikko-opetusta koskevan lainsäädännön muuttamisen, katooliselle kirkolle tärkeä periaatteellinen myönnytyks, sekä laajan armahduksen myöntämisen viime kahden vuoden aikana tehdyistä poliittista luonetta olevista rikoksista, josta tietysti lähinnä tulisivat hyötymään konspiroinnistaan tasavaltalaista hallitusmuotoa vastaan tuomitut oikeistolaiset. Ja etteivät oikeiston vaatimukset epämääräiselle kannatukselleen vastaisuudessa tule rajoittumaan tähänkään sen osoittaa heidän nuoren johtajansa Gil Roblesin julkinen esiintyminen, jossa hän avomielisesti on antanut ymmärtää, ettei aika vielä ole kypsä hallitusvastuun ottamiseksi oikeiston hartioille sekä että oikeisto on valmis antamaan cortesille muutamien vuosien työrauhan olojen parantamiseksi, mutta että, jos senkin jälkeen osottautuisi, ettei niitä suuntaviivoja ole seurattu, joita valitsijat viime vaaleissa niin selvästi olivat ilmituoneet, oikeisto voisi olla pakotettu ottamaan hallitusvastuun kannettavakseen. Tällöin se kuitenkin ryhtyisi yksin hallitsemaan ollakseen varma siitä että sen ohjelman pääkohdat tulisivat toteutetuiksi. "Jos näin käy", kuten erään toisen tunnetun oikeistojohtajan sanat kuuluivat "voisi ehkä olla mahdollista että monarkia palautuisi yhtä kivuttomasti kuin tasavalta kaksi vuotta

sitten syntyi".

Poliittinen tilanne on niinmuodoin edelleenkin kovin sekava ja kaikilla yhteiskunnan eri aloilla vallitseva käymisprosessi varottaa ryhtymästä ennusteluihin sen vastaisesta kehityksestä.

A handwritten signature in cursive script, likely belonging to a Finnish politician or official, positioned to the right of the main text block.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 3.

V.a. Asianhoitaja Winckelmann.

13/1-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa tammikuun 13 p. 1934.

No. 36/34.

3	190 Sal	34
19/1-34	-	1
5	Cg	

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää seitsemänä
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 3/1934 koskeva
Nyky-Espanjaa ja Neuvostoliittoa.

V.a. Asiainhoitaja

Mauno Heikkilä

Madridi-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 3/1934.

Madridi ssa 13 p:nä tammi kuuta 1934.

Asia: Nyky-Espanja ja Neuvostoliitto.

Se kiintoisuus Neuvostoliittoa kohtaan ja ne optimistiset odotukset vastaisten kauppasuhteiden tuottamista suurista voitoista, joita tällä viime syksyn kuluessa kaikkialla tapasi ei ainoastaan virallisissa vaan myöskin liikemiespiireissä, ovat nyttemmin tyysti~~n~~ hävinneet. Neuvostoliitosta ei nykyään kuule mis-
sään mitään puhuttavan ja se kuumeinen kiire suhteiden palauttamiseksi, jota Azañan vasemmistohallitus, tunnustettuaan Neuvostoliiton, osotti, on kokonaan kadonnut suunnanmuutoksen tapahduttua. Tun-
nustamisesta kuluneena kuutena kuukautena ei edes ole päästy niin pitkälle että diplomaattiset suhteet olisi saatu solmituiksi, saatikka sitten kauppasopimusta tehdyksi. Kuten tunnettua nimitettiin tosin viime kesänä kohta tunnustamisen tapahduttua Espanjan suurlähettiläeksi Moskovaan eräs sosialistinen sanomalehtimies Alvarez del Vayo, joka lyhyemmän ajan oli toiminut myös suurlähettiläänä Meksikossa. Hänen ansionsa rajoittuivat siihen että hän oli tunnettu bolshevismin hartaaksi ihailijaksi, oli matkustellut paljon Neuvostoliitossa ja näiltä matkoiltaan julkaissut pari teosta, joissa hän oli tehnyt kiihkeätä propagandaa Neuvostoliiton oloista, ylistellen sikäläisiä saavutuksia. Kun Lerroix'n ensimmäinen hallitus syyskuussa

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja Suomen Sahanomistajayhdistys

Jakeluohjelmalleja:

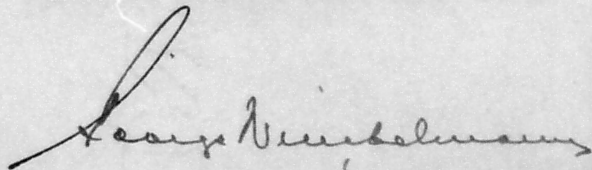
Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

muodostettiin, kiiruhti Alvarez del Vayo, joka todennäköisesti muutuneissa olosuhteissa tunsii asemansa kestäväksi, pyytämään vapautusta suurlähettiläs-toimestaan, johon hän ei vielä ollut ehtinyt ryhtyä, mihin erohakemukseen viipymättä suostuttiinkin. Tämän jälkeen ei Espanjan diplomaattisesta edustuksesta Moskovassa ole enempää kuulunut, ellei oteta lukuun vahvistamatonta huhua että Espanja toistaiseksi aikoisi tyytyä asianhoitajan lähettämiseen Moskovaan. Ei myöskään tänne nimitetty suurlähettiläs Lunatscharsky ehtinyt ennen kuolemaansa ryhtyä toimeensa, eikä hänen seuraajastakaan ole enempää kuulunut.

Ei myöskään kaupallisten suhteiden järjestämisessä liene päästy pitemmälle. Silloinen sosialistinen ulkoministeri saattoi tosin jo viime kesänä julkisuuteen tiedon siitä että pöytäkirja, jossa kummankin maan kansalaisten yksityisoikeudellinen asema määriteltiin olisi piakkoin allekirjoitettavissa sekä että oli ryhdytty sanottua pöytäkirjaa täydentävän lisäpöytäkirjan laatimiseen, johon sisällytettäisiin periaatteelliset määräykset konsuliasioiden hoidosta ja vastaisen kauppasopimuksen suuntaviivoista. Näistäkin suunnitelmista yhtä vähän kuin epävirallisista kauppaneuvotteluistakaan, jotka pitkän syksyän jatkuivat Ostrovskyn tehdessä tänne useita matkoja, ole viime aikoina sen enempää kuulunut. Tämä johtunee siitä että ne virallisessa asemassa olevat henkilöt, jotka mikä mistäkin vaikutteista ajoivat kaupallista lähentymistä Neuvostoliittoon uuden regimen tultua valtaan ovat suureksi osaksi vaihdetut uusiin miehiin sekä että nykyisillä vallanpitäjillä ei ole edeltäjiensä hyvää halua hinnalla millä hyvänsä saada suhteet Neuvostoliittoon järjestetyiksi.

Ollessani tuonnottain tervehdyskännillä uuden ulkoministerin luona tulivat Espanjan ja Neuvostoliiton väliset suhteet myös puheeksi. Ulkoministeri tuntui suhtautuvan verrattain välinpitämättömästi koko

asiaan, huomauttaen neuvottelujen kauppasuhteiden solmimisesta tätä nykyä olevan keskeytyksissä sekä olevan epätietoista, milloin niihin jälleen ryhdyttäisiin. Kosketellessani julkisuudessa esiintyneitä lausuntoja suotavuudesta myöntää venäläisille huomattava puutavarakiintiö ja lausuessani epäilykseni sellaisen menettelyn sopuisuudesta suosituuksiperiaatteen kanssa, mainitsi ulkoministeri, että venäläisille ehkä myönnettävän puutavarakiintiön suuruus, jos puutavaroiden kiintiöimiseen yleensä ryhdyttäisiin, josta lopullista päätöstä ei vielä ollut olemassa, tulisi kokonaan riippumaan heidän mahdollisuuksistaan ostaa espanjalaisia tavaroita sekä etteivät toiveet tässä suhteessa ainakaan toistaiseksi näyttäneet kovinkaan valoisilta. Hän tehosti sitäpaitsi nimenomaan, ettei toimenpide saisi loukata niiden maiden oikeuksia ja etuja, joiden kanssa Espanja jo pitemmän ajan kuluessa oli ollut mieluisissa kauppasuhteissa. Mitä erikoisesti Suomeen tulisi, ei puutavaroiden kiintiöimisen merkitystä yleensä olisi yliarvioitava, koska kiintiöimisen tarkoituksena, muun muassa, oli kotimaisen puutavarateollisuuden suojeleminen, jonka kanssa Suomen puutavaranvienti Espanjaan kilpaili yhtä vähän laatunsa kuin mittojensa puolesta.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 4.

V. a. Asiantuntija Winckelmann.

18/1-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa tammikuun 18 p. 1934.

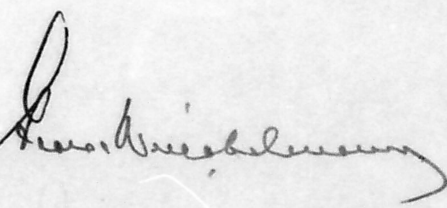
No. 50/34.

ULKOASIANMINISTERIÖ		
No	4/190 Sal	34
25/1-34	No -	1
5	9	

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää seitsemänä kap-
kaleena Madridin lähetystön raportin no. 4/1934 koskeva
Suomalaisten maataloustuotteiden vientimahdolli-
suuksia Espanjaan.

V.a. Asiasuositaja

Madridi-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 4/1934.

Madridi ssa 18 p:nä tammi kuuta 19 34.

Asia: Suomalaisten maataloustuot-
teiden vientimahdollisuudet
Espanjaan.

4 190 Sul 34
25/-34
5 Cg

Sittenkun lähetystö, sen johdosta että Saksa oli kieltänyt voim, juuston ja munien tuonnin Suomesta, oli saanut toimekseen toimittaa ajankohtaisen raportin suomalaisten maataloustuotteiden vientimahdollisuuksista Espanjaan, tahdon kunnioittaen Ministeriölle esittää seuraavaa:

Ne maataloustuotteet, jotka allekirjoittaneen mielestä lähinnä voivat tulla kysymykseen, ovat juusto ja munat.

Edellä lueteltuja maataloustuotteita on vuosina 1930, 1931, 1932 sekä 1933 tammik. - lokak. tuotu Espanjaan tšekäläisen virallisen tilaston mukaan seuraavat määrät:

	<u>v. 1930</u>	
<u>Nimike 1418. juusto:</u>	<u>kg.</u>	<u>arvo kultapesetoissa</u>
Saksa	3.876	11.628
Andorra	110	330
Itävalta	10	30
Belgia	10	30
Kanada	599	1.797
Tanska	2.888	8.664
Suomi	515	1.545
Ranska	100.740	302.220
Englanti	6.791	20.373

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja Suomen Vientiyhdis-
tys.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

<u>Nimike 1418, juusto</u>	<u>kg.</u>	<u>arvo kultapesetoissa</u>
Hollanti	2.242.880	6.728.640
Meksiko	34	102
Norja	4.056	12.168
Portugali	14	42
Ruotsi	3.402	10.206
Sveitsi	234.537	703.611
Italia	46.254	138.762
yhteensä	2.646.716	7.940.148

v. 1931

Saksa	2.943	7.088
Andorra	58	121
Itävalta	3	6
Belgia	504	1.096
Kanada	1.276	2.406
Suomi	2.724	6.174
Ranska	37.648	87.376
Englanti	3.499	7.373
Hollanti	1.498.426	2.856.311
Italia	28.594	87.181
Norja	2.086	6.718
Portugali	737	1.540
Sveitsi	175.314	535.061
yhteensä	1.753.812	3.598.451

v. 1932

Saksa	3.409	5.577
Andorra	84	172
Belgia	26	54
Kanada	1.499	2.844
Tanska	188	369
Suomi	2.060	5.551
Ranska	30.947	68.042
Englanti	4.602	8.817
Hollanti	961.071	1.629.747
Italia	27.529	78.099
Norja	520	1.180
Portugali	4	8
Sveitsi	93.431	251.276
yhteensä	1.125.370	2.051.736

v. 1933 (1/I -31/X)

Ranska	30.256	61.968
Hollanti	689.260	1.113.917
Italia	21.604	57.855
Sveitsi	71.734	191.166
Muut maat	6.576	10.407
yhteensä	819.430	1.435.313

<u>Nimike 1432, munat</u>	<u>kg.</u>	<u>arvo kultapesetoissa</u>
<u>v. 1930</u>		
Ceuta	4.900	15.778
Melilla	7.800	25.116
Saksa	499.300	1.607.746
Algeria	797.700	2.568.594
Belgia	36.300	116.886
Kiina	600	1.932
Egypti	1.026.800	3.306.296
Yhdysvallat	200	644
Ranska	8.529.800	27.465.956
Englanti	42.000	135.240
Hollanti	21.000	67.620
Italia	166.700	536.774
Espanjan Marokko	1.769.000	5.696.180
Ranskan "	7.595.300	24.456.866
Kansainvälinen Marokko	253.100	814.982
Puola	54.900	176.778
Portugali	698.500	2.249.170
Turkki	5.136.000	16.537.920
yhteensä	22.639.900	85.780.478

v. 1931

Ceuta	1.800	3.069
Saksa	441.500	678.846
Algeria	117.100	239.011
Argentiina	4.000	4.895
Belgia	20.200	33.683
Egypti	1.749.800	3.235.676
Yhdysvallat	100	233
Ranska	2.502.700	4.293.689
Englanti	1.000	1.901
Hollanti	28.300	57.689
Italia	73.800	146.209
Espanjan Marokko	1.484.300	2.943.881
Ranskan "	6.265.200	12.772.674
Kansainväl. "	241.500	461.664
Puola	466.300	629.701
Portugali	1.111.500	1.794.601
Turkki	8.195.400	12.701.615
Englannin Aasia	1.400	2.200
yhteensä	22.705.000	40.001.237

Nimike 1432, munat kg. arvo kultapesetoissa

v. 1932

Saksa	379.600	474.915
Arabia	22.300	29.604
Algeria	24.300	28.718
Argentiina	92.500	133.296
Belgia	3.240.900	4.078.841
Bulgaria	26.800	26.016
Egypti	3.063.000	4.756.368
Ranska	360.900	417.336
Englanti	2.600	4.682
Hollanti	98.900	155.451
Italia	49.700	69.258
Espanjan Marokko	733.400	1.080.908
Ranskan "	2.624.700	4.326.267
Kansainväl. "	373.800	643.626
Puola	1.726.600	2.223.742
Portugali	2.160.900	3.064.160
Turkki	8.264.200	9.605.314
Uruguay	31.500	49.771
Ranskan Pohjois-Afrikka	5.300	8.094
yhteensä	23.281.900	31.176.367

v. 1933 (1/I - 31/X)

Saksa	16.900	20.745
Belgia	8.157.800	8.159.232
Egypti	2.914.800	3.396.389
Ranska	42.400	56.618
Englanti	5.700	4.872
Hollanti	644.800	756.881
Italia	100	148
Espanjan Marokko	2.208.600	286.046
Ranskan "	476.400	607.674
Kansainväl. "	148.300	212.998
Puola	2.434.300	2.428.894
Portugali	1.109.400	1.600.928
Turkki	10.214.000	9.461.291
Muut maat	5.854.000	5.850.180
yhteensä	32.227.500	32.842.896

Antaakseni täydellisen kuvan elintarpeiden tuonnista Espanjaan (kalliokalan tuontimahdollisuudet eivät tässä yhteydessä tule käsittelyn alaisiksi) otetaan tähän vielä tilastotiedot samalta ajalta siipikarjan, jäähdytetyn lihan, suolatun sianlihan, pekonin, voin ja margariinin tuonnista, samalta ajalta, joskaan näiden tuotteiden vienti Suomesta Espanjaan tuskin voidaan ajatella muodostuvan miksikään huomattavaksi tekijäksi.

Nimike 1321, siipikarja kg. arvo kultapesetoissa

v. 1930

Yhdysvallat	63	284
Ranska	32.355	145.597
Englanti	13	58
Hollanti	329.240	1.481.580
Unkari	56.490	254.205
Portugali	82.648	371.916
Turkki	2.500	11.250
yhteensä	503.309	2.264.890

v. 1931

Saksa	27	631
Yhdysvallat	236	9.390
Ranska	8.233	13.511
Englanti	1.063	4.436
Hollanti	7.064	11.706
Portugali	3.800	5.214
yhteensä	20.423	44.885

v. 1932

Yhdysvallat	180	1.035
Ranska	13.900	21.799
Englanti	643	4.891
Hollanti	58.310	64.954
Portugali	241	450
yhteensä	73.354	93.338

v. 1933 (1/I - 31/X)

Ranska	39.234	45.421
Hollanti	24.675	32.305
Portugali	395	854
Muut maat	37.231	52.675
yhteensä	101.535	131.255

Nimike 1323, jäädytetty liha

v. 1930

Uruguay	1.500	3.300
---------	-------	-------

v. 1931

Argentiina	9.400	8.423
Brasilia	9.900	7.453
yhteensä	19.300	15.876

Nimike 1323, jäädytetty liha kg. arvo kultapesetoissa

v. 1932

Argentiina	448.300	296.431
Brasilia	268.800	186.090
Ranska	2.500	1.096
Uruguay	265.100	214.061
yhteensä	984.700	697.678

v. 1933 (1/I - 31/X)

tuonti yhteensä 1.031.300 580.177

Nimike 1326, suolattu sianliha
pekoni

v. 1930

Argentiina	11.200	33.152
Yhdysvallat	146.300	433.048
Ranska	300	888
Englanti	5.500	16.280
Hollanti	100	296
Portugali	700	2.072
yhteensä	164.100	485.736

v. 1931

Yhdysvallat	94.300	58.173
Ranska	100	276
Englanti	1.200	3.115
Jugoslavia	3.800	1.134
yhteensä	99.400	62.698

v. 1932

Tanska	19.700	6.014
Yhdysvallat	84.400	43.922
Ranska	100	152
Englanti	500	585
Hollanti	400	89
Ranskan Marokko	700	224
yhteensä	105.800	50.986

v. 1933 (1/I - 31/X)

Argentiina	300	462
Yhdysvallat	63.000	39.065
Englanti	100	168
muut maat	46.500	11.032
yhteensä	109.900	50.727

Nimike 1416, voi kg. arvo kultapesetoissa

v. 1930

Saksa	400	2.416
Tanska	131.400	793.656
Ranska	3.300	19.932
Englanti	3.900	23.556
Hollanti	5.000	30.200
Sveitsi	5.000	30.200
yhteensä	149.000	899.960

v. 1931

Saksa	200	654
Argentiina	900	3.775
Tanska	47.600	183.847
Ranska	300	1.506
Englanti	600	2.399
Hollanti	5.900	24.672
yhteensä	55.500	216.853

v. 1932

Saksa	600	1.897
Argentiina	600	927
Belgia	1.400	1.370
Tanska	14.900	48.508
Ranska	200	826
Englanti	500	1.896
Hollanti	500	1.570
yhteensä	18.700	56.994

v. 1933 (1/I - 31/X)

Tanska	4.300	13.517
Ranska	100	387
Hollanti	100	119
Muut maat	500	819
yhteensä	5.000	14.842

Nimike 1417, margariini

v. 1930

Saksa	100	509
Ranska	200	1.018
Englanti	400	2.036
yhteensä	700	3.563

v. 1931

Ranska	100	78
Hollanti	200	252
yhteensä	300	330

<u>Nimike 1417, margariini</u>	<u>kg.</u>	<u>arvo kultapesetoissa</u>
<u>v. 1932</u>		
Argentiina	5.600	3.092
Tanska	100	224
Ranska	100	55
yhteensä	5.800	3.371
<u>v. 1933 (1/I - 31/X)</u>		
Englanti	6.300	8.419
Muut maat	100	52
yhteensä	6.400	8.471

Selvyyden vuoksi käsitellään ylläolevissa tilastotiedoissa esiintyvät tuotteet erikseen.

I. JUUSTO. Virallisen tilaston mukaan tuotiin Espanjaan juustoa seuraavat määrät:

v. 1930	2.646.776 kg.	7.940.148 arvo kultapesetoissa
1931	1.753.812 "	- " -
1932	1.125.370 "	- " -
1933 (1/I+31/X)	819.430 "	- " -

Kuten edelläolevasta selviää, on tuonti säännöllisesti laskenut. Tämä johtuu osaksi maailmanpulan aiheuttamasta vähenyneestä kulutuskyvystä, osaksi taas pääasiallisesti edam-juustoa valmistavan Pohjois-Espanjan juustoteollisuuden kehittymisestä. Sitävastoin tšekäläiset kokeillut Gruyère ja Roquefort juustoilla eivät liene onnistuneet.

Niistä maista, jotka tätä nykyä vievät juustoa Espanjaan ovat tärkeimmät Hollanti, Sveitsi, Ranska ja Italia, Hollannin ollessa aivan ylivoimainen. Suomesta on tuotu juustoa v. 1930 - 515, v. 1931 - 2.724 ja v. 1932 - 2.060 kg. Myös Skandinavian maista on tuonti ollut vähäistä. Ruotsista on tuotu v. 1930 - 3.402 kg., sen jälkeen ei mitään. Norjasta v. 1930 -

4.056, v. 1931 - 2.086 ja v. 1932 - 520 kg. sekä Tanskasta v.1930
2.888 ja v. 1932 - 188 kg.

Tuontitulli on 1:50 kultapesetaa, vastaten noin 3:50 pa-
peripesetaa.

Tukkuhinnat Madridissa ovat:

Gruyère	10:80	pap. pesetaa	kg:lta
Parmesan	12:-	"	"
Roquefort	11:-	"	"
Hollant.edam	7:15	"	"
Espanjal. "	6:-	"	"

II. MUNAT. - Virallinen tilasto osottaa munien kokonais-
tuonnin Espanjaan seuraavaksi:

v. 1930	22.639.900 kg.	85.780.478 arvo kultapese-	toissa
1931	22.705.000 "	40.001.237 "	"
1932	23.281.900 "	31.176.367 "	"
1933 (1/I-31/X)	32.227.500 "	32.842.896 "	"

Tästä selviää, että tuonti on hyvin huomattava ja etenkin
pistää silmiin se valtava nousu, joka viime vuonna on tapahtunut.
Tuonnin suuruus johtuu siitä, ettei kotimainen tuotanto voi lä-
heskään peittää kulutusta, joka yksinään Madridissa nousee noin
miljoonaan munaan päivässä.

Tärkeimmät tuontimaat ovat Turkki, Belgia, Egypti, Puola
ja Portugali, joista etenkin Turkki ja Belgia ovat suunnattomasti
lisänneet munavientiään tänne.

Tuoreiden munien tulli on 10 kultapesetaa (noin 23:- pape-
ri-pesetaa) 100 kg. netto.

Tukkuhinnat vaihtelevat huomattavasti eli 14 ja 27 pape-
ripesetan välillä 100 kappaleelta, riippuen vuodenajasta ja tar-
jonnasta.

III. Voi. Voita on tuotu Espanjaan seuraavat määrät:

v. 1930	149.000 kg.	899.960 arvo kultapesetoissa
1931	55.500	216.853
1932	18.700	56.994
1933 (1/I - 31/X)	5.000	14.842

Voin tuonti on siis, kuten edelläolevasta selviää, ollut aivan mitätön. Espanjalaiset käyttävät yleensä voita vähän, korvaten voitarmeensa öljyllä, ja sitäpaitsi on jo olemassa verrattain elinvoimainen voiteollisuus kotimaisen tarpeen tyydyttämiseksi.

Voita on pääasiallisesti tuotu Tanskasta 400 ja 200 gramman säilykerasioissa. Näiden tulli on 1:50 kultapesetä nettokilolta.

Tukkuhinnat säilykevoille ovat 4:85 tai 2:55 paperipesetä rasioiden painosta riippuen.

IV. Siipikarja. Tuonti Espanjaan ilmenee seuraavista luvuista:

v. 1930	503.309 kg.	2.264.890 arvo kultapesetoissa
1931	20.423	44.885
1932	73.354	93.338
1933 (1/I-31/X)	101.535	131.255

Siipikarjaa on tuotu pääasiallisesti Ranskasta ja Hollannista.

Tulli on 1 kultapesetä nettokilolta.

V. Jäähdytetty liha. Jäähdytetyn lihan kokonaistuonti Espanjaan osottaa seuraavia lukuja:

v. 1930	1.500 kg.	3.300 arvo kultapesetoissa
1931	19.300	15.876
1932	984.700	697.678
1933 (1/I-31/X)	1.031.300	580.177

Jäädytettyä lihaa tuodaan yksinomaan Etelä-Amerikan valtioista.

Tulli on 30 kultasenttimoa nettokilolta.

VI. Pekoni, suolattu sianliha.

Pekonia ja suolattua sianlihaa on tuotu Espanjaan seuraavat määrät:

v. 1930	164.100 kg.	485.736 arvo kultapesetoissa
1931	99.400	62.698
1932	105.800	50.986
1933 (1/I- 31/X)	109.900	50.727

Pekonia ja suolattua sianlihaa tuodaan pääasiallisesti Yhdysvalloista ja jonkun verran myös Tanskasta.

Tulli on 55 kultasenttimoa nettokilolta.

VII. Margariini. Margariinia tuonti Espanjaan ilmenee

seuraavista tilastotiedoista:

v. 1930	700 kg.	3.563 arvo kultapesetoissa
1931	300	330
1932	5.800	3.371
1933(1/I-31/X)	6.400	8.471

Margariinin tuonti tapahtuu pääasiallisesti Argentiinasta ja Englannista. Tulli on 2 kultapesetaa nettokilolta.

Edelläolevassa mainittujen elintarpeiden lisäksi voitaisiin vielä mainita tuore, savustamaton sianliha (kinkut).

Näitä on tuotu v. 1930 - 165.120, v. 1931 - 60.902 ja v. 1932 37.429 kultapesetan arvosta. Kinkut on tuotu suurimmaksi osaksi Ranskasta ja on niiden tulli ^{24 kultasenttimoa} ~~240 kultapesetaa~~ nettokilolta.

On kuitenkin otettava huomioon, että kalliit kuljetuskustannukset, jotka tulli mukaanluettuna nousevat noin 10 pa-

peripesetaan kilolta, sekä kotimainen teollisuus, joka viime vuosina on huomattavasti kehittynyt, tuottavat vaikeuksia suomalaisten kinkkujen tuonnille Espanjaan. Sitäpaitsi on Barcelonassa saksalaisten perustama yhtymä, erikoisalanaan korkeata luokkaa olevien n.k. York-kinkkujen valmistaminen. Myös Tanskasta tuodaan jonkun verran kinkkua säilykerasioissa, sen ostohinta on mukaan luettuna tullimaksu, muttei kuljetuskustannuksia, noin 10:- paperipesetä kilolta vähittäiskauppa-hinnan ollessa 25:- paperipesetä kilolta.

Kuten edelläesitetystä käy ilmi, lienevät munat ja josakin määrin myös juusto meikäläisistä maataloustuotteistamme aiheet, joiden menestyksellinen sijoittaminen Espanjan markkinoille voi tulla kysymykseen. Lähetystö onkin jo pitemmän ajan kuluessa taloudellisissa katsauksissaan kiinnittänyt huomiota näihin mahdollisuuksiin. Tahdon tässä suhteessa erikoisesti viitata edeltäjäni, osastopäällikkö Orasmaan raporttiin No. 3 viime vuodelta, jossa esitetyt näkökohdat edelleenkin pitävät paikkansa, joten niiden toistaminen tässä yhteydessä on tarpeetonta.

Olen myös omasta kokemuksestani tullut siihen tulokseen että tältä käsin tehdyt yritykset hankkia maataloustuotteillemme markkinoita Espanjassa ovat olleet vähemmän rohkaisevia vientiliikkeittemme osottaman puuttuvan kiinnostuksen vuoksi. Etenkin viime aikoina on minulle usein valitettu, että ne vientiliikkeet, joiden puoleen lähetystö on neuvonut munien tuontiin kiinnostuneita espanjalaisia asiakkaita kääntymään eivät ole lainkaan vastanneet tehtyihin tiedusteluihin. Tämä on sitäkin valitettavam-

paa kun suomalaiset munat, niin pienissä määrissä kuin niitä tänne oli tuotukin, jo olivat ehtineet saada hyvän nimen.

Samansuuntaisia kokemuksia on täällä ollut muillakin tahoilla. Madridin konsulimme Sr. Cortez, joka jo ennen nimitystään on ollut kiinnostunut suomalaisten tuotteiden sijoittamiseen Espanjan markkinoille, oli jo pari vuotta sitten asetunut yhteyteen suurimpien munien vientiliikkeittemme kanssa. Eräs niistä oli lyhyesti vastannut, ettei heillä ollut kiinnostusta asiaan, koska heidän koko vientinsä jo oli sijoitettu Saksaan ja Englantiin. Erään toisen toiminimen oli konsulimme pitkien taivuttelujen jälkeen saanut kiinnostumaan Espanjan markkinoihin. Saapuneet koelähetykset olivat osottautuneet erittäin onnistuneiksi, tavara oli saapunut perille hyvässä kunnossa ja hinnat oli todettu kohtuullisiksi. Alku oli niinmuodoin näyttänyt hyvin lupaavalta, mutta pian oli vaikeuksia ilmennyt sen vuoksi että lähettäjä huolimatta siitä että hänelle nimenomaan oli ilmoitettu, ettei munia saataisi leimata, oli alkanut lähettää leimattuja munia. Tästä oli syntynyt paljon hankaluuksia sekä agentille että ostajalle. Kun asiasta oli huomautettu, oli vientiliike alkanut sekottaa leimattuja munia leimaamattomien joukkoon, asettaen leimatut munat laatikkojen pohjalle. Tämä menettely oli johtanut siihen että ostajat olivat kieltäytyneet ostamasta mainitulta vientiliikkeeltä, ollen konsulimme ollut pakotettu luopumaan sen edustuksesta.

Myös Sevillan konsulimme, joka on maataloustuotteiden tukkukauppias, on osottanut suurta kiinnostusta suomalaisten tuotteiden sijoittamiseen. Mikäli hän on minulle kertonut, ovat kuitenkin kaikki hänen yrityksensä rauenneet tyhjiin sen haluttomuuden vuoksi, jota meikäläiset vientiliikkeet ovat osottaneet. Jo se

että hänen tiedusteluihinsa edes olisi vastattu, oli jo kuulu-
nut harvinaisuuksiin.

Allamainitut espanjalaiset liikkeet ovat lähetystölle
ilmoittaneet voivansa sijoittaa suomalaisia munia tšekäläisille
markkinoille.

Luis Campos Granados, Lope de Rueda 25, Madrid
The Ceuta Trading Co. Ltd, Ceuta
Fructuoso Diaz y Arias, Luis Velázquez, Malaga
Depósitos Comerciales S.A., Los Madrazo, Madrid
Heinrich V. Reinicke, Apartado 434, Bilbao
Alimenticios Jurnet S.A., Barcelona
Joaquín Borrego, Lagasca 32, Madrid

Mitä tulee suomalaisen juuston vientiin Espanjaan olisi
siihen kyllä mahdollisuuksia, mutta sen onnistumisen edellytyksenä
olisi että tavara laatunsa puolesta vastaisi ostajien toivomuksia
sekä että edustusta hoitaisi pätevä ja hyvin järjestetty agentti-
verkosto. Tässäkin suhteessa on meikäläisellä taholla tapahtunut
laiminlyöntejä. Aikanaan perustettiin, lähinnä juuston vientiä
silmälläpitäen, Madridin pääkonsulinviraston yhteyteen asioimisto
"Negociado Commercial Hispano-Finlandes", joka myös onnistui
sijoittamaan eräitä eriä rasiajuustoja. Pian ilmeni kuitenkin
ostajien keskuudessa tyytymättömyyttä sen johdosta että samassa
rasiassa olevissa juustopaketeissa oli havaittu huomattavia laa-
tueroavaisuuksia sekä että pakkaukset olivat olleet kovin vailli-
naisia, joten juusto kosteuden vaikutuksesta oli menettänyt ma-
kansa. Edelleen olivat ostajat olleet tyytymättömiä sen johdosta
että lähetykset olivat viipyneet kauan matkalla sekä etteivät
suomalaiset viejät olleet suostuneet noteeraamaan cif-hintoja
espanjalaisessa satamassa. Seurauksena tästä oli että asioimisto
menetti ostajapiirinsä, joten sen toiminnan täytyi lakata. Mikäli

minulla on syytä luulla, ei suomalaisilla juustonviejillä tätä nykyä ole Espanjassa mitään vakinaista edustusta. Madridin konsulimme on kiinnostunut myöskin tähän asiaan, mutta mikäli hän on minulle ilmoittanut ei hän toistaiseksi ole onnistunut pyrkimyksissään. Yllämainitun asioiden toinen omistaja, joka on siirtynyt pois Espanjasta, väittää nimittäin edelleen omaavansa yksinoikeuden juuston myyntiin, vaatiensa suuremman summan toiminnimensä luovuttamisesta, mihin oikeudellisesti kestävämpään vaatimukseen konsulimme ei ole halukas suostumaan. Olisi tietysti kovin suotavaa jos maataloustuotteiden vientiliikkeet osottaisivat enemmän kiinnostusta Espanjan markkinoihin ja tässä tarkoituksessa käyttäisivät hyväkseen Madridin konsulimme tarjoamaa asiantuntemusta. Omasta puolestani olen täysin vakuutettu siitä että hänellä on sekä kiinnostusta että kykyä asian menestykselliseen hoitamiseen.

Säännöllinen laivayhteyden puute vaikeuttaa tietysti jossakin määrin maataloustuotteiden vientiämme Espanjaan, mutta olisi viejimme tutkittava mitä mahdollisuuksia laivayhteytemme Stettiniin, Lübeckiin, Antwerpeniin ja Roueniin ja sieltä edelleen rautateitse Espanjaan tarjoavat. Epäilemättä rahtikustannukset tulevat kalliiksi, mutta sen seikan ei pitäisi olla esteenä maataloustuotteittemme viennille, koskapa esim. Puola on viime aikoina huomattavasti lisännyt lähinnä munien vientiään Espanjaan, vaikkakin kuljetus tapahtuu yksinomaan rautateitse.

Toukokuun 5 p:nä 1933 annetulla asetuksella asetettiin eläintuotteet säännöstelyn alaisiksi ja vaadittiin niiden tuontiin erikoislupa. Viime vuoden joulukuun 27 p:nä annettu asetus tuonnin yleisestä kiintiöimisestä, jonka raporttini kera tämän kuun 3 p:ltä

lähetin Ministeriööh, lienee kuitenkin kumonnut esinmainitun
asetuksen, vaikkei nimenomaista päätöstä siitä ainakaan tois-
taiseksi ole olemassa.

Liitteenä seuraa tätä raporttia luettelo tärkeimpien
suomalaisten vientitavarain tuontiliikkeistä Espanjassa.

Seppo Virehinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti nro 5.

V. a. Asiamies Winckelmann.

5/3-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa maaliskuun 5 p. 1934.

No. 249/34.

6 190 Sal 34

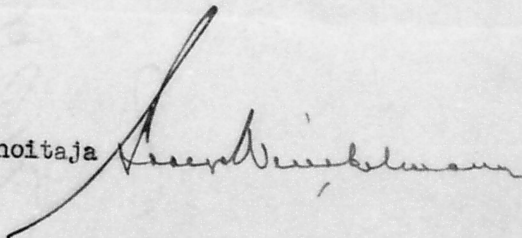
12/5-34 - 1

5 Cg

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää 9 kappa-
leena Madridin lähetystön raportin no. 5/1934 koskeva
Suomalaisen puumassan ja selluloosan saarron
lopettamista Espanjassa.

V.a. Asiainhoitaja

Madridi-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 5/1934.

Madridi ssa 5 p:nä maaliskuuta 1934.

Asia: Suomalaisen puumassan ja selluloosan saannon lopettaminen Espanjassa.

6 190 Sal 34
12/5-34 - -

5 Cg

Se sitkeä, kaikessa hiljaisuudessa tapahtunut valistustyö, jota viime syksystä lähtien on määrätietoisesti tällä harjoitettu sen saannon lopettamiseksi, jonka alaiseksi suomalainen puumassa ja selluloosa ^{Li} ovat julistettu Espanjan paperitehtailijain puolelta, on nyttemmin osaltaan johtanut positiivisiin tuloksiin. Kuten Ministeriölle jo olen sähköttänyt, on nimittäin Espanjan paperitehtailijain liitto, Asociacion Papelera, kokouksessaan viime helmikuun 27 p:nä ilman mitään perusteluja päättänyt lopettaa suomalaisen puumassan ja selluloosan saannon sekä sallinut jäsentensä jälleen solmia kauppasuhteita meikäläisten puumassa- ja selluloosanviejien kanssa. Tämän tiedon ovat vahvistaneet Papelera Espanjolan pääjohtaja Heredia ja yhtymän johtaja Araos. Päätökseen liittyy kokouksen yksimielisesti hyväksymä varaus, että niiden suomalaisten puumassa- ja selluloosatehtaiden, jotka valmistavat myös sanomalehtipaperia, on sitouduttava olemaan myymättä sitä Espanjaan välillisesti tai välittömästi.

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja lisäksi Suomen

Puuhiomoyhdistys, Suomen Pape-

ritehtaitten Yhdistys, Suomen

Selluloosayhdistys.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksiministeriölle.

Ei ulkomaadustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaadustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Edellä kosketeltu ehto sisältää, mikäli minulle yksityisesti on selitetty, sen että kun puumassa- ja selluloosatehtaiden valmistamaa sanomalehtipaperia myydään ulkopuolella Espanjan oleville agenteille tai muille välikäsille kontrahtiin on sisällytettävä klausuuli " not to be reexported to Spain ". Sitäpaitsi on minulle huomautettu, kuinka tärkeätä on, että tätä ehtoa vastaisten selkkauksien välttämiseksi noudatetaan sekä että jos rikkomuksia havaitaan tapahtuneen suomalainen myyjä tehdään niistä vastuunalaiseksi.

Asian suotuisaan tulokseen on osaltaan myös vaikuttanut sen oikeudenkäynnin peruuttaminen, jonka Lauritzenin laivalinja oli vireillepannut eräitä espanjalaisia paperitehtaita vastaan, vaatien heitä korvaamaan laivayhtiön Arentz & Wastesonin kavallusjutun yhteydessä kärsimän vahingon. Olen ollut tilaisuudessa itse toteamaan, että tämä peruutus on tehnyt hyvin hyvän vaikutuksen ja johti se myös siihen että se vastahaaste, jonka eräät tšekeläiset paperitehtailijat ensinmainitun oikeudenkäynnin yhteydessä olivat vireillepanneet Puuhiomoyhdistystä vastaan perutettiin.

Asiassa aikaisemmin espanjalaiselta taholta esitettyistä korvausvaatimuksista ei myöskään ole ollut mitään puhetta saarron lopettamispäätöksen yhteydessä.

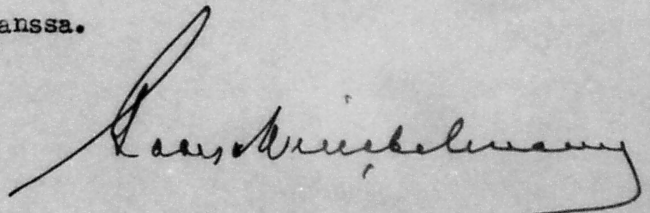
Harjoittaessaan edellämainittua valistustyötä on asianomaisille koetettu selittää, ettei Puuhiomoyhdistys voi olla minkäänlaisessa vastuussa vahingosta, jotka heidän agenttinsa tekemät kavallukset ovat voineet aiheuttaa espanjalaisille ostajille sekä että se nurjamielisyyys, jota mainitun kavallusjutun yhtey-

dessä, lähinnä Papelera Espanolan puolelta, on lietsottu heitä vastaan on ollut kaikkea perustetta vailla. Sitäpaitsi ja teh-
däkseen tyhjäksi alituisesti toistetut väitteet, että suomalai-
set sanomapaperitehtaat, myymällä Espanjaan tuotteitaan alihin-
toihin ja siten painamalla alas yleisen hintatason, olisivat
pilanneet Espanjan kotimaisen paperiteollisuuden markkinat, an-
nettiin jo viime syksynä Espanjan paperitehtaiden liiton kokouk-
selle San Sebastianissa autentiset tiedot Suomesta Espanjaan
viime vuosina viedyn sanomapaperin myyntihinnoista ja määrästä.
Tällä selvityksellä tahdottiin nimittäin asianomaisten tietoon
eittämättömästi saattaa, kuinka vähäpätöistä suomalaisen sanoma-
paperin myynti Espanjaan oli, verrattuna esim. sekä Ruotsin että
Norjan myyntiin, sekä kuinka aiheettomia esitetyt syytökset olivat.
Edelleen annettiin asianomaisten jo alunpitäen selvästi tietää,
että heidän saarron lopettamiselle asettama^a ehto^onsa, nimittäin
sanomapaperin viennin lopettamiseen Suomesta Espanjaan ei mis-
sään tapauksessa tultaisi suostumaan. Tämän lisäksi on liiton
jäseniä henkilökohtaisesti valistettu laskelmilla siitä, kuinka
paljon he menettivät sillä että heidän omi ostettava raaka-aineen-
sa kalliimmalla vaikka huokeampaa raaka-ainetta oli Suomesta saa-
tavissa, toteaminen, joka ei suinkaan ole vähimmin vaikuttanut
tyytymättömyyden puhkeamiseen ja rintaman murtumiseen.

Käsitykseni mukaan oli asialle suureksi eduksi, ettei
siinä tarvittu turvautua viralliseen diplomaattiseen esiintymi-
seen. Espanjan hallitus, joka koko ajan kiistämättä on ollut näi-
den Suomeen kohdistettujen toimenpiteiden ulkopuolella, olisi tus-
kin voinut sille mitään että yksityinen espanjalainen yhtymä oli

päättänyt raaka-aineostoissaan sivuttaa eräät suomalaiset myyjät. Täydellisestä tai efektiivisestä boikotista jonkun vastalauseen perusteeksi ei myöskään olisi voitu puhua, koska esim. O.Y. Waldhof ja Diesen Wood Co. olivat olleet saarron ulkopuolella ja koska Puuhiomo- ja Selluloosayhdistyksenkin tuotteita, joskin pienempiä eriä, oli saartoaikana toimitettu Kataloniaan. Diplomaattinen väliintulo olisi niinmuodoin kaiken todennäköisyyden mukaan ollut ei ainoastaan tulokseton, vaan olisi se voinut olla omiaan loukkaamaan espanjalaisten korkealle kehittyntä kansallista itsetuntoa ja niinmuodoin vaikuttamaan häiritsevästi vastaisiin kauppasuhteisiin molempien maiden välillä. Sen lisäksi olisi tuollainen esiintyminen voinut asettaa vaaranalaiseksi Suomen ja Espanjan välisen kauppasopimuksen, jonka irtisanomiseksi paperitehtailijat lukuisissa tilaisuuksissa olivat uhanneet ottaa alotteen.

Koska asia näinollen on saatu päiväjärjestyksestä pois ilman mitään sellaisia toimenpiteitä, jotka ^{voisivat} vaikuttaa häiritsevästi vastaisiin kauppasuhteisiin espanjalaisten ostajain ja suomalaisten myyjäin välillä, olisi mielestäni suotavaa, että kauppavaihdon jälleen tultua normaaliseen käyntiin jotkut Puuhiomo- ja Selluloosayhdistysten johtomiehistä tavanmukaisilla liikematkoillaan esim. ensi syksynä poikkeaisivat Espanjaan solmimaan henkilökohtaisia tuttavuuksia tšekäläisen paperiteollisuuden johtomiesten kanssa.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön rap. n:o 6.

Ministeri Winkelmann.

19/3 1934.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa maaliskuun 19 p. 1934.

No. 307/34.

ASIAINPÖytäkirja	
9/191 lae.	38
27/3.34/0	
OSA 20	
5	Cg

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 6/1934 koskeva
Espanjan valuuttaa.

V.a. Asiamiehittäjä

Leopoldo Buechelmann

Madridi-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 6/1934.

Madridi ssa 19 p:nä maalis kuuta 19 34.

Asia: Espanjan valuutta.

g/191/ae 34
27/3.34

5 C9

Espanjan ulkomaankaupan yhä lisääntyvät vaikeudet ovat aika ajoin aiheuttaneet tšekäläiset vientipiirit valuuttaviranomais-
ten kanssa ottamaan pohdittavakseen kysymyksen pesetan arvon mu-
kauttamisesta ulkomaankaupan tarpeita silmälläpitäen. Toistaisek-
si ainakaan eivät asiassa käydyt neuvottelet liene johtaneet mi-
hinkään tuloksiin. Tähän asti seuratun valuuttapolitiikan revi-
siolla on kyllä kannattajia ja hallituksenkin taholla myönnetään,
että viejien sensuuntaiset pyrkimykset ovat oikeutettuja, sitä
enemmän kuin peseta viime aikoina on osottanut nousevaa suuntaa
myös kultaan verrattuna, mutta siitä huolimatta ei mainituissa
piireissä kuitenkaan oltane taipuvaisia kiinnittämään huomiota
puheisiin niistä kansantaloudellisista eduista, joita pesetan kan-
sainvälisen arvon alentaminen toisi mukanaan.

Kysymys on taas tullut ajankohtaiseksi kun ulkoma-
laiset ammattilehdet, m.m. Financial News, ovat levittäneet huhu-
ja Espanjan valuutan devalvoinnista kuudenneksellä sen nykyisestä
arvosta. Tämä huhu on antanut aihetta Espanjan uudelle valtio-
varainministerille viralliseen selitykseen, jossa hän kumoaa ka-

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja Suomen Paperiteh-
tainten Yhdistys

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

tegorisesti ulkomaalla liikkuvat huhut pesetan arvon alentamisesta.

Mikäli tilannetta voidaan arvostella on mainittu peruutus tosiolojen mukainen. Viranomaiset näyttävät edelleenkin pitävän kiinni siitä että on tärkeätä, että Espanjan valuutta kultaan nähden on vakavarainen ja kieltäytyvät sen vuoksi antamasta kannustaan pesetan arvon alentamiseksi.

Voidaan syyllä kysyä, johtuuko tämä kanta jostakin sopimuksesta Ranskan kanssa vai riippuuko se näkökohdista, jotka ovat ristiriidassa vallassaolevan käsityskannan kanssa niistä eduista, jotka manipuloiminen kansainvälisesti aliarvioidun valuutan kanssa voi tuoda mukanaan.

Toinen asia on sitten, kauanko nykyistä suuntaa, ottamalla huomioon Espanjan ulkomaankaupan tukalaan tilanteen, kaikesta hyvästä tahdosta huolimatta, kyetään pitämään.

Että Espanjan valuutta aivan viime päivinäkin on osottanut enemmän nousu- kuin laskusuuntaa on merkinä siitä, että kansainväliset rahamiespiirit arvioivat kylmästi viimeaikaisia poliittisia tapahtumia tällä, eivätkä anna niille suurempaa kantavuutta, kuin minkä ne ansaitsevat, eräitten Suomenkin lehdistössä julkaisujen kirjeenvaihtajien kaikista liioittelusta huolimatta.

Ernst Bredahl

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 29.

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön rap. n:o 7.

V.a. Asiakasohjeita Winkelmann.

28/3-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa maaliskuun 28 p. 1934.

No. 411/34.

11	191	Sal	34
4/4-34	2	-	1

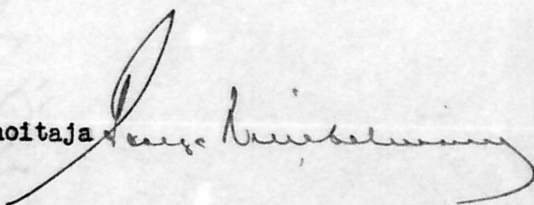
5 Cg

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 7/1934 koskeva

Sisäpoliittista tilannetta Espanjassa.

V.a. Asainhoitaja

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 7/1934.

Madridi-ssa 28 p:nä maalis kuuta 1934.

11 191 Sal 34

Asia: Sisäpoliittinen tilanne

4/4-34

Espanjassa.

5 Cg

Viime joulukuun vaalien jälkeen muodostetun, pääasiallisesti radikaaliseen keskustapuolueeseen nojautuvan Lerroux'n vähemmistöhallituksen asema osottautui, kuten odotettavissa olikin, ennen pitkää kestäväksi sen johdosta että radikaalisessa puolueessa alkoi ilmetä vakavia sisäisen rakollemisen merkkejä. Se painostus, joka sekä oikealta että vasemmalta kohdistui hallitukseen, tarkoituksessa pakoittaa sen selvästi ilmaisemaan politiikkansa yleiset suuntaviivat, loihti esille hallituspuolueessa jo kauan kyteneen eripuraisuuden ja pian olikin havaittavissa kahden eri sivustan muodostuminen, joista toista elähytti myötämielisyys oikeistopuolueiden, toista taas vasemmistopuolueiden pyrkimyksille, puolueen kuitenkin edelleen pysyessä eheänä ulospäin. Koska molemmat sivustat olivat edustettuina myös hallituksessa, kuvastuivat nämä eripuraisuudet myös sen keskuudessa ja huolimatta Lerroux'n kaikista ponnistuksista pitää hallitus koossa, ei hän voinut välttää kolmen, hallituksen vasempaan sivustaan kuuluvan jäsenen eroamista. Näiden joukossa oli huomattavin sisäministeri, entinen pääministeri Martinez Barrios, joka on radikaalisen puolueen vaikutusvaltaisimpia jäseniä ja joka Lerroux'n

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

kanssa kilpailee johtaja-asemasta puolueessa. Koska osittaisen hallituspulan syntyminen ei aiheutunut cortesin epäluottamuslauseesta, olisi Lerrox ollut taipuvainen rajoittamaan sen eronneiden ministerien vaihtamiseen uusiin miehiin, mutta tasavallan presidentti ei suostunut siihen, vaan sopusoinnussa menettelynsä kanssa aikaisemmissa vastaavanlaatuisissa tapauksissa, vaati hän että hallituksen kokonaisuudessaan olisi ^Njättävä, jotta hänelle jäisi vapaammat kädet ryhtyessään neuvotteluihin uuden hallituksen muodostamisesta.

Koska oikeisto jatkuvasti oli haluton ryhtymään hallitusvastuuseen, eivät neuvottelut voineet johtaa muuhun tulokseen kuin että Lerrox vielä kerran muodosti hallituksen, joka kokoonpanoltaan oli miltei samanlainen kuin edellinen. Eronneiden ministerien tilalle nimitettiin kaksi puolueen oikeistosivustaan kuuluvaa radikaalia sekä yksi riippumaton, kansainliittopiireissäkkin hyvin tunnettu suurlähettiläs Parisissa Salvador de Madariaga, joka nimitettiin opetusministeriksi.

Tapahtunut ratkaisu ei kuitenkaan ole millään tavalla helpottanut tilannetta ja poliittinen ilmapiiri on edelleen yhtä epäselvä kuin aikaisemminkin. Vaikkakin hallitus rekonstruointinsa jälkeen on siirtynyt jälleen askeleen oikealle ei sillä oikeiston taholta kuitenkaan ole odotettavana myötämielisempää suhtautumista kuin edeltäjensäkkään sai osakseen. Kuvaavana oikeiston suhtautumiselle uuteen hallitukseen mainittakoon heidän johtajansa Gil Roblesin avomieliset sanat, ettei Lerrox oikeiston silmissä ole muuta kuin sitruuha, josta on puserrettava niin paljon mehua kuin mahdollista, mutta että niin pian kuin huomataan, ettei siinä ole enää mitään puseruttamista, heitetään kuori käyttökelvottomana pois.

Uudella hallituksella on vastassaan samat huolet kuin sen ed
el-

täjälläkin. Kysymykset katoollisen papiston asemasta, poliittisten riikollisten armahduksesta ja suhteet Vatikaaniin ovat oikeiston hellän huolenpidon kohteina. Etenkin viimeainittu kysymys on hyvin vaikeasti selvitettävissä, koska Espanjan perustuslakia säätävä kansalliskokous on ratkaissut kysymyksen valtion ja kirkon erosta kiinnittämättä huomiota sen käytännöllisen toteuttamisen edellytyksiin. Kun asia nyt on ryhdyttävä järjestämään, tulee esille useita kirkkokuntia koskevia hyvinkin arkaluontoisia kysymyksiä, joiden ratkaisemisen, jos perustuslain nykyisistä säännöksistä aiotaan pitää kiinni, tulevat johtamaan miltei ylitsepääsemättömiin vaikeuksiin.

Oikeiston vaatimukset eivät kuitenkaan rajoitu yksistään näihin kysymyksiin. Se vaatii niiden lisäksi tarmokkaita toimenpiteitä yhteiskuntarauhan säilyttämiseksi ja eritoten syndikalistisen ja anarkistisen kiihoituksen ehkäisemiseksi, mihin kiihoitukseen sosialistit, epätoivoisina musertavasta vaalitappiostaan, suhtautuvat lievimmin saaden passiivisesti.

Mutta jos oikeisto siis tuottaa hallitukselle alituisia huolia, ei vasemmistokaan tee sen toimintaa helpommaksi. Kaikissa oikeiston pyrkimyksissä yhteiskuntarauhan vakiinnuttamiseksi näkee vasemmisto hyökkäyksiä tasavallan olemassaoloa vastaan, jonka pelastamiseksi sen on pantava liikkeelle kaikki käytettävissä olevat voimansa.

Viime aikoina onkin osottautunut merkkejä siitä, ettei vasemmisto häikäile keinojen valinnassa. On yleisesti tunnettua, että Espanjan sosialistit ovat hyvin organisoidut ja viime viikkojen lakot, jotka kuitenkin olivat enemmän kokeiluja voimien mittaamiseksi, ovat antaneet tukea sille tosiseikalle, että joukot ovat valmiit seuraamaan johtajiensa pienimpiäkin viittauksia. Nämä lakot, jotka, kuten

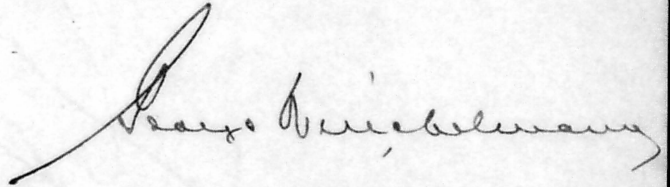
kirjaltajalakko, olivat luonteeltaan täysin poliittisia, ovat kiel-
tämättä herättäneet määrättyä terrorin tuntua ja antaneet jonkun-
laisen esimaun siitä, minkälaiseksi tilanne voisi muodostua jos
sosialistit todenteolla yhtyisivät samaan rintamaan äärimmäisyys-
ainesten kanssa toteuttaakseen koko maata käsittävän yleislakon,
jonka ryhtymiseen uhkauksia ei suinkaan ole puuttunut.

Toistaiseksi ei tilanteen vakavuutta kuitenkaan ole liioi-
teltava ja senpä vuoksi onkin eräiden tšekäläisten ulkomaalaisten
kirjeenvaihtajien hälyyttävät uutiset eri maiden lehdistöissä vii-
me päivien tapahtumista täällä herättäneet oikeutettua suuttumusta.
Hallitus on myös kiinnittänyt huomionsa siihen ja vastapainoksi
päättänyt perustaa virallisen uutistoimiston, jonka tehtävänä on
niiden lähteiden selvillesaaminen, joista Espanjaa koskevia ten-
denssimäisiä ja vääriä tietoja levitetään ulkomaille sekä toiselta
puolen tosilojen mukaisten tietojen levittäminen.

Mitä täällä tapahtuneisiin suoranaisiin väkivallantekoihin
taas tulee, ei niidenkään merkitystä ole yliarvioitava. Myönnettä-
vä tosin on, että niiden lukumäärä viime viikkoina on ollut taval-
lista suurempi, mutta toiselta puolen niitä on pidettävä Espanjalle
kroonillisina ilmiöinä. Jos espanjalainen tarvitsee purkaa tunteen-
sa, olkoonpa sitten kyseessä henkilökohtainen vihamies, poliittinen
vastustaja tai mustasukkaisuus, on pommin heittäminen tai ampuminen
hänelle tuollaisen tunnepurkauksen luonnollinen ilmaisu. Tämänlaa-
tuisiin ilmiöihin ei niinmuodoin ole aihetta sisällyttää mitään yh-
teiskunnalle sinänsä vaarallista uhkaa. Eräs julkisessa elämässä tun-
nettu espanjalainen sanoikin tuonnottain allekirjoittaneelle äskeis-
ten väkivaltaisuuksien tullessa puheeksi, että ne ovat varminnat ta-

keet, siitä, ettei mitään yllätyksiä ole odotettavissa, mutta että, jollei esim. Barcelonassa pitempään aikaan ammuttaisi tai heitettäisi pommeja, voitaisiin epäillä jotakin vakavampaa olevan valmistelun alaisena.

Hallitus on kuitenkin nyttemmin kiinnittänyt huomiota tähän rikollisuuden huomattavaan kasvuun ja valmistanut lakiehdotuksen, jossa kuolemanrangaistus ehdotetaan otettavaksi käytäntöön törkeimmistä rikoksista.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Rauno Kivimäki". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping underline that extends to the left.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: G

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön rap. n:o 8.

v.a. läänhoit. kiinnelönnä.

21/4 1934.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

No. 528/34.

Madridissa huhtikuun 21 p. 1934.

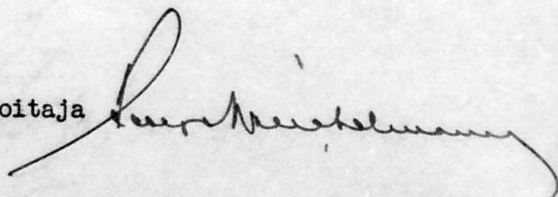
12 191 Val. 34
2/5-34 2
5 Cg

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena kap-
paleena Madridin lähetystön raportin no. 8/1934 koskeva

Ifnin alueen valtaamista.

V.a. Asiainhoitaja

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 8/1934.

Madridi ssa 21 p:nä huhti kuuta 1934.

Asia: Ifnin alueen valtaaminen.

12 191 he 34
2/594.2
5 Cg

Espanjan ulkopolitiikka ei ole pitkään aikaan osottanut ainakaan ulospäin huomattavissa olevia aktiivisuuden merkkejä. Tämä lienee johtunut osaksi siitä että ulkopolitiikan johdossa on tapahtunut alituisia henkilömuutoksia, osaksi taas siitä että sekavan sisäpoliittisen tilanteen selvittäminen on vaatinut osakseen hallitusten kaiken työn ja tarmon, joten aktiivisemmalle ulkopolitiikalle ei ole ehditty omistaa huomiota. Aivan viime aikoina on kuitenkin sattunut pari tapausta, jotka viittaavat kasvavaan toimeliaisuuteen ulkopolitiikan alalla, nimittäin Espanjan alotteesta tehty n.k. puolueettomien valtioiden demarche varustusten supistamiskysymyksessä sekä Ifnin alueen valtaaminen. Edellinen ei näytä täällä herättäneen juuri min-käänlaista huomiota. Lehdistö ei ole lainkaan kommentoinut sitä ja ne asiaan perehtyneet henkilöt, joiden kanssa asia on tullut puheeksi, ovat tuntuneet suhtautuvan siihen varsin skeptillisesti. Sitävastoin on konseljipresidentin julkisuuteen saattama tieto Ifnin alueen valtaamiseen ryhtymisestä herättänyt yleistä mielenkiintoa kaikissa piireissä, sosialisteja lukuunottamatta, ja tapahtuma tulkitaan jonkunlaiseksi heräämiseksi siitä horrostilasta, johon Espanjan siirtomaa-politiikan arveltiin jo lopullisesti vaipuneen.

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluhjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

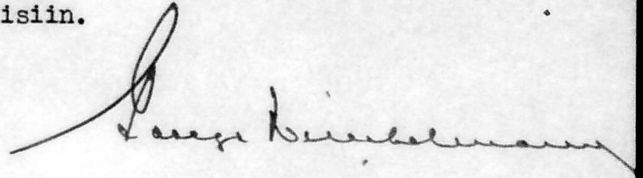
Koska tämä asia, joka tosin itsessään ei ole mikään suurpoliittinen kysymys, ei ole aivan mielenkiintoa vailla, siinä kun ainakin välillisesti on kysymyksessä myöskin muiden valtioiden kuin Espanjan intressit, sekä koska ulkomaan lehdistö, joka yleensä varsin laajasti selostaa paljon vähäpätöisempiäkin asioita, ei ole asialle omistanut erikoisempaa huomiota, lienee lyhyt selostus asiasta paikallaan.

Ifnin alue on pinta-alaltaan noin 2.500 neliökilometriä ja sijaitsee Afrikan länsirannikolla Marokon eteläpuolella ranskalaisen suojelualueen ympäröimänä. Alkuasukkaat, joiden lukumäärä nousee noin 20.000, harjoittavat karjanhoitoa ja kalastusta. Jo katoolisten kuninkaitten ajoilta 1500 luvulla on Espanjalla ollut alueeseen samantapainen kiistämätön suvereniteetti kuin Ceutan ja Mellillaankin, mutta kaikki tähänastiset lukuisat yritykset käytännössä toteuttaa sitä asuttamalla alue ovat epäonnistuneet huonon organisation ja määrätietoisen johdon puutteessa. Kun nyt Ranska eskettäin on perinpohjaisesti ja, kuten väitetään, lopullisesti rauhoittanut Marokon, katsottiin ajankohta täällä sopivaksi vielä kerran ryhtyä puheenalaisen alueen valtaamisyritykseen. Tapaa tosin henkilöitä, jotka väittävät, ettei tuumasta tälläkään kertaa olisi tullut mitään, ellei Ranska olisi pakkottanut Espanjan aktiiviseen toimintaan, uhaten muussa tapauksessa itse ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin rajojensa suojelemiseksi. Tämä seikka on tietysti vaikeasti kontrolloitavissa, mutta tosiasia on, että osa Ranskan kukistamista kapinallisista oli johtajineen paennut Ifnin alueelle sekä että ranskalaiset joukot ajaessaan heitä takaa jo olivat edenneet rajalle saakka. Kieltämätöntä lienee myös, että niin kauan kuin Ifnin alue olisi käytettävissä Ranskalle vihamielisten heimojen tyyssijana uusia kapinavalmisteluja varten, olisivat Marokon rauhoittamisen saavutukset alituisessa vaarassa.

Poliittis-sotilaallisen merkityksensä ohella on Ifnin alueella myös strateginen merkitys. Alue sijaitsee sen lentoreitin varrella, joka Ranskasta Dakarin kautta johtaa Etelä Amerikkaan, jota paitsi suunnitteilla olevan rautatien Saharan poikki täytyy kulkea alueen läpi. Niinikään on puhuttu laivastotukikohdan rakentamisesta Ifnin rannikolle. Ei myöskään valtaamisen kaupallista merkitystä ole aliarvioitava. Alueella lienee huomattavia luonnonrikkauksia, kuten kalisuolaa ja fosfaatteja, jota paitsi alue suunnattomien laidunmaitten sa vuoksi on hyvin sopiva lampaanhoidolle. Niinikään lienee rannikkokalastus kovin tuottoisaa.

Keskustellessani asiasta Ranskan tšekäläisen ambassaadin neuvoksen kanssa, huomautti hän, että Lerroux'n selostus parlamentissa siitä, etteivät valtaustoimenpiteet olleet vaatineet yhtään laukausta sekä että valtaaminen oli tapahtunut täydellisessä yhteisymmärryksessä heimopöällikköjen kanssa, jotka olisivat vakuuttaneet lojaalisesti alistuvansa Espanjan valtiomahdin alle, oli aivan ennenaikainen ja että Espanjalla, päättäen Ranskan kokemuksista Marokossa, tulisi vielä olemaan paljon huolia ennenkuin mistään lopullisesta valtauksesta voitaisiin puhua. Hän viittasi myöskin siihen mahdollisuuteen, että Saksasta toimitettaisiin alkuasukkaille aivan uusimallisia aseita, joka seikka voisi täydellisesti muuttaa tilanteen. Viimemainittua seikkaa ovat myös tšekäläiset korkeimmat siirtomaaviranomaiset julkisuudessa koskettelleet, huomauttamalla, että Ifnin alueen valtaamista suoritettaessa olisi otettava lukuun myös eräiden eurooppalaisten aineiden kiihoitustyö sekä heidän toimintansa aseitten toimittamiseksi sikkäläisille alkuasukkaille. Myös lehdistössä on ollut uutisia parista Espanjan vesillä nähdyistä Saksan lippua käyttävästä laivasta päämäärään Afrikan länsirannikko, joiden liikkeitä Espanjan laivasto on

saanut määräyksen tarkoin seurata sekä tarvittaessa ryhtyä tarpeellisiin ehkäisytoimenpiteisiin.

Aarre Kivimäki

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön rap. n:o 9.

V.a. Asiantuntija Winckelmann.

7/5-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa toukokuun 7 p. 1934.

No. 650/34.

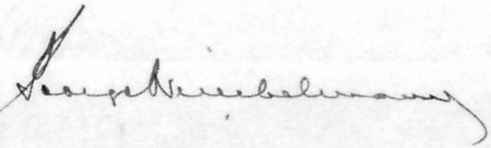
AINUII	
13	192 Sal 34
14/5-34	to - 1
5	Cy

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kymmenenä kappa-
leena Madridin lähetystön raportin no. 9/1934 koskeva

Työselkkausten vaikutusta Espanjan talouselämään.

V.a. Asiainhoitaja

Madridi-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 9/1934.

Madridi ssa 7 p:nä touko kuuta 19 34.

13 192 Sal

34

14/5-34

Asia: Työselkkausten vaikutus Es-
panjan talouselämään.

5 Cg

Espanjassa jatkuvasti vallinneen levottoman sosiaalisen tilan ulkokohtaisina merkkeinä ovat aikaisemmin olleet lukuisat, mutta nopeasti likvidoidut työselkkaukset. Näihin saavutuksiin eivät kumoukselliset ainekset kuitenkaan enää näytä tyytyvän, vaan suuntautuu heidän toimintansa nyttemmin pitkäaikaisten lakkojen järjestämiseen, joiden tarkoituksena on, käyttämällä palkkariitaisuuksia muodollisena aiheena, suunnata järjestelmällisiä hyökkäyksiä Espanjan talouselämän elinhermoihin.

Niinpä on Zaragossassa jo toista kuukautta kestänyt yleislakko täydellisesti lamaannuttanut kaiken teollisen elämän tässä tärkeässä teollisuuskeskuksessa ja hallituksen kaikista sovitteluyrityksistä huolimatta ei sitä toistaiseksi ole saatu päättymään. Valenciasa, Espanjan toiseksi tärkeimmässä satamakaupungissa, on yleislakko tosin nyttemmin päättynyt, mutta metallityömiesten lakko Madridissa, joka on kestänyt kolmatta kuukautta, jatkuu edelleenkin, puhumattakaan useista muista tärkeissä teollisuuskeskuksissa puhjenneista vähemmän laajakantoisista lakkoliikkeistä. Kuvaavana tilanteelle on myös, että äärimmäisyysainesten onnistui viime kuun lopulla täydellisesti paralysoida kaiken liike-elämän Madridissa 24 tunniksi vastalauseena sen

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja Suomen Sahanomista

jainyhdistys, Suomen Puuhiomoyh-

distys, Suomen Paperitehtaitten

UE 2: yhdistys sekä Suomen Selluloosayhdistys.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

johdosta että hallitus oli sallinut erään oikeistojärjestön pitää mielenosoituskokouksen Escorialissa. Arveluttavinta on, että tällaiset lakkoilemiset ovat yhä lisääntymässä koska kokemus on osottanut, että työläisten useimmissa tapauksissa on onnistunut saada läpi vaatimuksensa.

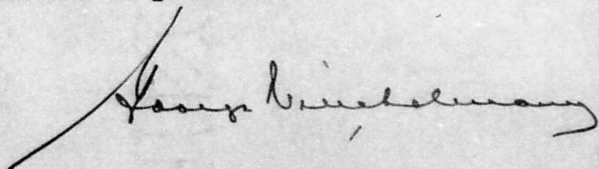
Tällaisten olosuhteiden vallitessa on ymmärrettävää, että käsitys ulkomailta tšekäläisistä oloista voi muodostua hyvinkin epäedulliseksi sekä että erikoisesti ne, joilla on taloudellisia etuja täällä valvottavina levottomuudella suhtautuvat kauppasuhteiden vastaiseen kehitykseen, sitä enemmän kun ulkomaisen sanomalehdistön ilman mitään selittäviä huomautuksia ja huomiota herättävin otsakkein levittämät uutiset ovat omiaan lisäämään liikesuhteille vahingollista levottomuuden tuntua.

Joskaan siis ei voida olla lukuunottamatta niitä vahingollisia seurauksia Espanjan talouselämälle, joita tšekäläisten poliittisen tilanteen äkillinen huonontuminen voisi tuoda mukanaan, ei toiselta puolen voida sivuuttaa sitä tosiseikkaa, että yllä selostetut tapahtumat ainakin toistaiseksi ovat ihmeteltävän vähän vaikuttaneet Espanjan talouselämän luonnolliseen kehitykseen. On kieltämätöntä, että täälläkin vallitsee taloudellinen pulakausi, mutta tämä johtuu suurimmaksi osaksi yleisestä maailmanpulasta, jonka vaikutukset luonnollisesti ovat ulottuneet tännekin, kuten kaikkialle muuallekin. Poliittisten ja sosiaalisten levottomuuksien aikaansaamat häiriöt, jotka täällä ovat jatkuneet jo useampia vuosia, on Espanjan talouselämä sitävastoin osottanut voivansa kestää ilman vakavampia haittoja.

Erikoisesti on todettava se tyyneys, jolla tšekäläiset liikemiehet suhtautuvat tilanteeseen. He viittaavat siihen, että Espanjassa jo monarkian aikana oli aika ajoin verisiä lakkomellakoita ilman että kauppa ja teollisuus sen enempää kärsivät siitä ja tämän perusteella he toivovat, etteivät nykyisetkään yhä lisääntyvät vaikeudet muodostu ylitse-

pääsemättömiksi maan talouselämälle. On tietysti vaikeata sanoa, riip-
puuko tämä käsitys ehkä jossakin määrin tämän kansakunnan huolettomasta
luonteesta, mutta että siihen täytyy olla jotakin perusteltua aihetta
voidaan päättää siitäkkin, että tšekäläiset ulkomaalaiset liikemiespiirit
suhtautuvat tilanteeseen samalla tavoin, kuten lukuisissa tilaisuuksissa
olen voinut henkilökohtaisesti todeta. Seikka, joka myös on otet-
tava lukuun tässä yhteydessä, on kansainvälisten rahamiespiirien käsi-
tys tilanteesta, joka lähinnä kuvastuu pesetan kurssin jatkuvassa vahvuus-
dessa.

Vaikkakin siis täällä aivan yleisesti ollaan sitä mieltä,
ettei nykytilanne toistaiseksi anna aihetta toivottomuuteen, on kuiten-
kin se käsitys yhä enemmän pääsemässä valtaan, ettei perustaa maan ta-
louselämän terveelle kehitykselle voida laskea, ennenkuin päästään nyky-
isestä kumouksellisesta psykoosista ja epäkillisistä poliittisista vaihte-
luista rakentamaan kansalliseen työhön. Näiden toiveiden toteutuminen
on tuskin lähitulevaisuudessa odotettavissa. Paranevista maailmankon-
junktoureista Espanja kylläkin tulee saamaan osansa, mutta mistään ta-
loudellisesta noususuunnasta ei täällä voida puhua ennenkuin luottamus
Espanjan politiikkaa kulloinkin johtavien valtiomiesten kykyyn luoda
edellytykset todelliselle työrauhalle on palannut.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: G.

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön rap. n:o 10.

O.a. Asiamies. Winkelmann.

22/5 1934.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa toukokuun 23 p:nä 1934.

No. 759/34.

14/192 fac.	34
28/5.34	
5	Cg

Ulkoasiainministeriölle,

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 10/1934 kos-
keva

Viimeistä hallituspulaa Espanjassa.

V.a. Asiainhoitaja

George Kinnelmann

MADRIDI-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 10/1934.

Madridi-ssa 22 p:nä touko kuuta 1934.

Asia: Viimeinen hallituspula Es-
panjassa.

14/192
28/5-34
5 Cg

Viisi hallituspulaa kahdeksan kuukauden kuluessa on jo tšekäläisissä oloissakin melkoinen saavutus. Kuun vaihteessa täällä tapahtunut hallituspula erosi kuitenkin aikaisemmista siinä, ettei se johtunut cortesin hallitukselle antamasta epäluottamuslauseesta, vaan oli syynä siihen yksinomaan tasavallan presidentin ja hallituksen välinen kompetenssikonflikti, edellisen yrittäessä käytännössä toteuttaa perustuslain hänelle suomia valtuuksia. Sen vuoksi onkin tapahtuma täällä herättänyt tavallista vilkkaampaa huomiota, koska sen katsotaan kuvastavan sitä ristiriitaa, joka täällä hetkellä epäilemättä on olemassa, toiselta puolen presidentin ja toiselta puolen cortesin enemmistön ja jokaisen siihen nojautuvan hallituksen välillä.

Hallituspula johtui tällä kerralla siitä, että cortesin hyväksytyttyä suurella enemmistöllä noin 3.700 henkilöön kohdistuvan armahdulain, jonka säätäminen oli ollut oikeistopuolueiden hellän huolenpidon kohteena aina siitä saakka kun he viime joulukuussa saavuttivat loistavan vaalivoittonsa, oli tasavallan presidentissä herännyt epäilyjä, osaksi siitä ^{olla} veräät armahdulain säännökset olisivat perustuslain vastaisia, osaksi oli hänessä

JAKELUOHJE: tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

synnyttänyt levottomuutta se seikka että lain liian vapaamielinen tulkinta voisi saattaa sen ristiriitaan eräiden voimassa olevien lakien säännösten kanssa. Ne kohdat laissa, jotka lähinnä huolestuttivat presidenttiä, osaksi juriidisisista, osaksi taas puhtaasti poliittisista syistä, olivat lähinnä säännökset elokuussa 1932 tasavaltaista hallitusmuotoa vastaan tehdyn kapinayrityksen johtajien ottaminen uudelleen armeijan luetteloihin sekä Espanjan grandeilta korvauksetta takavarikoitujen mautilojen palauttaminen. Tämän vuoksi oli presidentti taipuvainen, hallitusmuodon säännösten mukaisesti, palauttamaan lain cortesiin uutta käsittelyä varten n.k. selittävän tiedoituksen kera, jossa hän olisi perustellut kantansa. Lerroux'n johtama hallitus, joka ei yhtynyt presidentin epäilyihin ja joka nautti oikeistopuolueiden kannatusta m.m. ehdolla, että sen olisi ajettava läpi armahduslaki, kieltäytyi kuitenkin varmentamasta tällaista päätöstä, jonka se katsoi nimenomaiseksi epäluottamuslauseeksi, mutta välttääkseen konfliktia, tarjoutui hallitus samalla, siinä tapauksessa että presidentti vahvistaisi lain, sen julkaisemisen yhteydessä annettavaan lain täytäntöönpanoasetukseen sisällyttämään samansuuntaisia lähempiä määräyksiä lain tulkitsemisesta, joihin presidentti selittävässä tiedonannossaan oli viitannut. Ellei presidentti katsoisi voivansa suostua ehdotettuun ratkaisuun, tulisi hallitus jättämään erohakemuksensa. Presidentti joutui täten hyvin vaikeaan asemaan, sillä hallitusmuodon säännösten mukaan olivat hänen päätöksensä asianomaisen ministerin varmennettavat, jonka varmennuksen puuttuessa ne olivat kaikkea voimaa ja vaikutusta vailla. Hallituksen vaihtaminen uusiin miehiin ei myöskään olisi parantanut tilannetta, koska nykyisten voimasuhteiden vallitessa cortesissa oli ainoa mahdollinen ratkaisu uusi keskustahallitus, joten varmennuskielto olisi edelleen ollut olemassa. Toiselta puolen olisi presidentille käynyt vaikeaksi ilman muuta muuttaa kantaa ja suostua

hallituksen ehdotukseen lain vahvistamisesta. Cortesin hajoittamiseen ei hän myöskään tahtonut ryhtyä, osaksi sen vuoksi että se olisi tietänyt uutta repivää vaalitaistelua kaikkine siitä mahdollisesti johdovine arvaamattomine seurauksineen, osaksi sen vuoksi että presidentti hallitusmuodon mukaan voi hajoittaa cortesin ainoastaan kaksi kertaa valtakautensa aikana ja koska tällainen hajoittaminen jo oli ker- ran tapahtunut, tahtoi hän kaiken varalta säästää viimeisen hajoitus- mahdollisuuden. Tilanne alkoikin näyttää kriittilliseltä ja puhuttiin jo siitä että presidentti muun ulospääsyn puutteessa luopuisi asemas- taan. Nämä puheet osottautuivat kuitenkin ennenaikaisiksi ja tilanne sai sellaisen ratkaisun, että presidentti tosin vahvisti armahdulain, mutta samanaikaisesti jätti hänen kansliapäällikkönsä cortesin puhe- miehelle presidentin allekirjoittaman, varmentamattoman selittävän tiedonannon, johon presidentin epäilykset lakia kohtaan sisältyivät, cortesin arkistossa säilytettäväksi. Koska mainittu tiedonanto, joka myöhemmin julkaistiin lehdistössä, kuitenkin sisälsi verrattain kirpeän arvostelun sekä hallitusta että cortesta vastaan, ei hallitus voinut mukautua siten syntyneeseen tilanteeseen, vaan jätti erohakemuksensa, jotavastoin cortes, jossa tosin yksityisesti sekä oikeiston että vasem- miston keskuudessa presidentin menettelyä leimattiin perustuslainvas- taiseksi, ei virallisesti puuttunut missään muodossa asiaan. Nytem- min lienevät mielet myös rauhoittuneet ja asia poistettu päiväjärjes- tyksestä.

Armahdulain tultua vahvistetuksi ja hallituspuolan puhjettua, ei uutta hallitusta muodostettaessa ollut muita mahdollisuuksia kuin jälleen turvautua radikaaliseen keskustapuolueeseen. Koska presiden- tin ja Lerroux'n välit kuitenkin seurauksena konfliktista olivat ki- ristyneet, ei Lerroux voinut tulla kysymykseen uuden hallituksen muo- dostajana. Tehtävä uskottiinkin eronneen hallituksen kauppaministerille

Samperille, joka pani hallituksensa kokoon pääasiallisesti entisen hallituksen miehistä. Uusi pääministeri, joka on ammatiltaan asianajaja ja Valencian moni^vtuotinen pormestari, on poliittisessa elämässä verrattain vähän tunnettu. Koska sekä hän että hänen useimmat hallitustoverinsa kuuluvat Lerroux'n innokkaimpiin kannattajiin, tulee uusi hallitus epäilemättä seuraamaan Lerroux'n hallituksen politiikkaa, joka tätä nykyä onkin ainoa mahdollinen. Vaikkakin siis Lerroux toistaiseksi on poistunut poliittiselta näyttämöltä, ei hänen poliittinen vaikutusvaltansa millään tavalla ole lopussa.

Uudella hallituksella tulee olemaan vastassaan samat vaikeudet sekä oikealta että vasemmalta kuin sen edeltäjilläkin on ollut, minkävuoksi sille yleisesti ennustetaan verrattain lyhyttä valtakautta. Poliittinen taivas on edelleen pilvessä ja syytä on olettaa että vielä kuluu hyvän aikaa ennenkuin sisäpoliittinen tila saavuttaa sen stabilisoinnin, jota Espanja niin kipeästi kaipaa.

Seppo Huuhtala

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: J.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 11.

V.a. Asiantuntija Winckelmann.

2/6-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa 2 p:nä kesäkuuta 1934.

No. 829/34.

15 192 Gal. • 34
8/6-34 - LIR 1

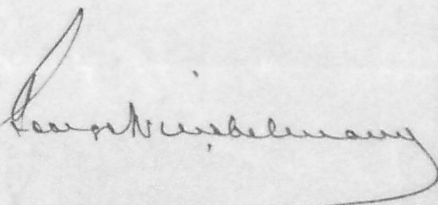
5. 89.

Ulkoasiainministeriölle,

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 11/1934 kos-
keva

Työttömyyttä Espanjassa.

V.a. Asialhoitaja

Madridi-
SSA OLEVA LÄHETYSTÖ. Salainen.
RAPORTTI n:o 11/1934.
Madridi ssa 2 p:nä kesä kuuta 1934.
Asia: Työttömyys Espanjassa.

ULKOASIAIN
15/192 Sal - 34
8/6-34
5. 89.

Työttömien lukumäärä Espanjassa, joka vielä kaksi vuot-
ta sitten oli ainoastaan 389.000, on viime aikoina kasvanut huomatta-
vasti ja nousee nykyään 703.000. Lisäys yksistään viime maalisi- ja
huhtikuussa oli 120.000. Työttömistä lukeutuu 60 % maataloustyöväes-
töön ja 25 % teollisuustyöväestöön, joista 15 % rakennusteollisuus-
teen, lopun jakautuessa eri aloille.

Tärkeimpänä syynä työttömyyden lisääntymiseen on yhä
jatkuva taloudellinen lamakausi, joka lähinnä ilmenee pääoman katoa-
misessa liikkeestä, tuotannon supistuessa, ostokyvyn vähenemisessä ja
liikeelämän yleisessä lamaantumisessa.

Mitä erikoisesti työoloihin maataloudessa tulee, väi-
tetään kuitenkin arvovaltaisella taholla, ettei työttömyys johdu yk-
sinomaan taloudellisista tekijöistä, koskei ylituotantoa ole ollut
havaittavissa ja koskei vientikään ole ratkaisevasta merkityksestä,
vaan että lähimpänä syynä maatalouden alalla vallitsevaan hätätilaan
ovat alituiset sosiaaliset levottomuudet, huonosti harkittu palkka-
politiikka ja suurisuuntaisen maareformin kielteiset tulokset.

Joskin työttömyys Espanjassa maan asukaslukuun verrat-
tuna edelleenkin on suhteellisen pieni, on se kuitenkin muodostumassa

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

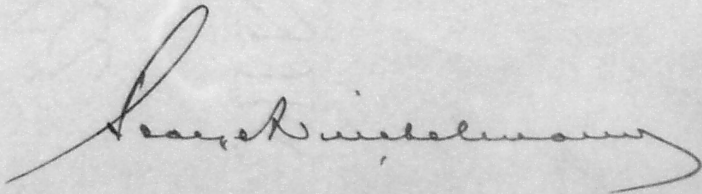
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

vakavaksi probleemiksi, semminkin kun valtiolla^{ta} tuntuu puuttuvan sekä halua että kykyä ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka olisivat omiaan sitä tehokkaammin lieventämään. Cortesissa tosin keskustellaan asiasta loppumattomiin, mutta minkäänlaisiin tuloksiin siinä ei ole päästy ja nykyään näyttää asia olevan luisumassa puolueriitojen temmelyskentälle poliittisten puolueiden käyttäessä sitä mieluisana aiheena toistensa syyttelemiseen. Tärkeiset äärimäisyys-aineokset ovat myös käyttäneet tilaisuutta hyväkseen rekrytoidakseen työttömien keskuudessa yhä uusia kannattajia pitämään yllä sitä levottomuuden tilaa, joka näyttää olevan heidän päämääränään, ja kesäkuun 5 p:nä alkavaksi suunniteltu koko maata käsittävä maataloustyöläisten yleislakko on tuskin enää vältettävissä. Hallitus on tosin kieltänyt lakon, mutta aikaisemmista esimerkeistä päättäen voidaan kiellon tehokkuutta suuresti epäillä.

Siinä tapauksessa että työttömyys edelleenkin tulisi lisääntymään, kuten asiantuntevalla taholla ollaan taipuvaisia luulemaan, käy tilanne yhä vaikeammaksi, joskin espanjalaisen työmiehen inmeellinen kyky alentaa elintasoaan eksistenssiminimiin on jonkunlaisena takeena siitä, ettei työmahdollisuuksienkaan huononeminen tule johtamaan tapahtumiin, joiden kantavuutta olisi aihetta yliarvioida.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 12.

V. a. Asiantuntija Winckelman.

14/6-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa 14 p:nä kesäkuuta 1934.

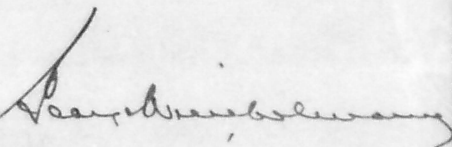
No. 916/34.

16 192 Hal - 34
20/6-34 - 1
5. 89.

Ulkoasianministeriölle,

Täten on minulla kunnia myötäliittää seitsemän
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 12/1934 koskeva
Espanjan vastaisen talouspolitiikan suunta-
viivoja.

V.a. Asainhoitaja

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 12/1934.

16 192 Kal - 34

Madridi ssa 14 p:nä kesä kuuta 19 34.20/6-34 - -

Asia: Espanjan vastaisen talous-
politiikan suuntaviivat.

5. 89.

Eräessä Valenciassa tuonnottain pidetyssä taloudellises-
sessa konferenssissa on Espanjan pääministeri selostanut hallituksen
omaksumaa ohjelmaa talouspoliittisissa kysymyksissä yleensä ja eri-
toten ulkomaankauppapolitiikassaan. Lausunto, joka tosin sävyiltään
oli hillitty ja jossa vieraidenkin valtioiden intressit Espanjassa
saivat osakseen ymmärtämystä, oli kuitenkin hyvin määrätietoinen ja
tehostettiin siinä sen uuden talouspoliittisen suunnan johdonmukaista
toteuttamista, jonka pula-aika ja Espanjan ulkomaankaupalle asetetut
vaikeudet olivat pakottaneet hallituksen omaksumaan. Pääministerin
selostukselle on annettava sitä suurempi arvo, koska hän on Espanjan
parhaimpia erikoistuntijoita kauppapolitiikan alalla, ollen hän
myös aikaisemmin toiminut kauppaministerinä. Näin ollen lienee aihetta
lyhyesti selostaa esitettyjä näkökohtia.

Huomautettuaan Espanjan ulkomaankauppavolyymien arvel-
luttavasta pienenemisestä viime vuosien kuluessa ja viitattuaan niihin
yleisesti tunnettuihin syihin, joista tämä oli johtunut, mainitsi
pääministeri, että Espanja, koetettuaan viimeiseen saakka välttää
kaikenlaisia taloudellisia pakkotoimenpiteitä, nyttemmin kuitenkin
oli tullut pakotetuksi ryhtymään eräisiin puolustustoimenpiteisiin

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja *ny. Polho-*

kollika

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

ulkomaankauppansa suojelemiseksi, kuten kiintiöiden ja tuontilupien asettamiseen sekä lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin polkuhintamyyntin estämiseksi. Kiintiöimistoimenpiteet olivat toistaiseksi kohdistuneet eräisiin öljyihin, puuhilleen, muniin ja kapakalaan, jotapaitsi eräiden puutavaralajien kiintiöiminen myös oli siirtymässä päiväjärjestykseen. Pääministeri lisäsi, että hallitus oli täysin tietoinen tällaisten pakkotoimenpiteiden haitallisuudesta, minkä vuoksi niitä tulnaisiin soveltamaan kaikella varovaisuudella ja niin harvoissa tapauksissa kuin mahdollista.

Se seikka, että ulkomaat verrattain vähäisessä määrässä olivat riippuvaisia espanjalaisista vientitavaroista, joista pääasiallisimman osan muodostivat helposti korvattavissa olevat raaka-aineet ja maataloustuotteet, oli osaltaan myötävaikuttanut siihen että hallitus oli tahtonut välttää sellaisia toimenpiteitä, jotka olisivat voineet johtaa talouspoliittisiin selkkauksiin. Pääministeriltä jäi kuitenkin tässä yhteydessä sanomatta, että Espanja, joka tullimuureihin nähden oli ennätysasemassa, tuskin voisikaan edelleen rajoittaa tuontiaan vakavasti vaarantamatta ulkomaankaappaansa.

Kiintiöimispolitiikka oli pääministerin käsityksen mukaan vaarallinen myös sen vuoksi että se vaikeutti normaalista kauppayvaihtoa ja niinmuodoin esti Espanjaa hankkimasta tarpeensa sieltä, missä ne halvimmalla olivat ostettavissa. Ei myöskään voitaisi kiintiöimistä suositella keinona kauppataseen tasottamiseksi sellaisissa tapauksessa kun vastapuoli, joka voi edullisilla ehdoilla myydä tavaroitaan Espanjaan, ei voi lisätä espanjalaisten tavarain kulutusta. Olisi tosin mahdollista, että Espanja menestyksellä voisi itse tuottaa eräitä raaka-aineita, joita nykyään ostetaan maista, joihin nähden Espanjalla on epäedullinen kauppatase (viittaus tarkoitaneen Ruotsia ja Suomea).

Jos siis kiintiöimis-systeemillä pääministerin mielestä ainoastaan erikoistapauksissa voisi olla edullinen vaikutus ulkomaankaupalle, olisi kuitenkin olemassa toinen keino saman tarkoituksen saavuttamiseksi. Tämä keino olisi luopuminen tähän asti seurattusta protektionismista eräitten kannattamattomien kotimaisten teollisuuksien hyväksi, jotka voivat tulla toimeen ainoastaan luonnottoman korkean tullisuojan avulla. Tällainen järjestely vaatisi tietysti aikaa, koska mainittujen teollisuuksien lopettaminen voisi tapahtua ainoastaan asteettain ja pitemmän ajan kuluessa. Toimenpide olisi tietysti radikaalinen, mutta muita mahdollisuuksia ei ollut olemassa nykyisen epänormaalisen tilan parantamiseksi, jotenpaitsi sen avulla voitaisiin hankkia vierailta valtioilta etuja espanjalaisten tuotteiden viennin lisäämiseksi.

Edellämainitun suunnitelman toteuttaminen vaatisi ensisijassa Espanjan tullitariffin perinpohjaisen tarkistuksen. Tullitariffiin ei viimeisen kahdentoista vuoden aikana oltu tehty juuri mitään muutoksia, joten se ei lainkaan vastannut nykyajan vaatimuksia, mutta tästä huolimatta puuttui nykyään, tilanteen muuttuessa päivä päivältä, kiinteitä lähtökohdita tuollaisen tarkistustyön alkuunpanemiselle. Sopimusteitse voitaisiin tietysti vastaisuudessa tehdä vieraille valtioille myönnytyksiä eräisiin tavaralajeihin nähden, joskin yleisen suosituimmuuden sisällyttämistä vastaisiin kauppasopimuksiin olisi ehdottomasti vältettävä.

x x x x x

Edellä esitettyjen suuntaviivojen valossa antaa tunnustavasti aktiivinen kauppataaseemme Espanjan kanssa aihetta huolestumiseen. Ammattilehdistössä julkaistujen tietojen mukaan eri maiden kauppataaseista (Espanjan virallinen tilasto viime vuodelta ei ole toistai-

seksi ilmestynyt) on Suomen kokonaisviennin arvo Espanjaan viime vuonna ollut 6.977.373 kultapesetaa, vastaten noin 96 milj. markkaa, kokonaistuonnin arvon ollessa 930.103 kultapesetaa eli noin 13 milj. markkaa. Meikäläisen viime joulukuun tilaston mukaan taas olisi vientimme kokonaisarvo Espanjaan viime vuonna ollut 45.637.511 markkaa, kokonaistuonnin arvon ollessa 24.248.818 markkaa. Mistä nämä erittäin huomattavat tilastoeroavaisuudet johtuvat, on toistaiseksi erikoistilastojen puutteessa mahdotonta sanoa, mutta toivon aikanaan asianomaisten vertailujen kautta voivani esittää siihen tarpeellisen selvityksen. Kaikista merkeistä päättäen, tulee kuitenkin nykyinen suunta edelleenkin jatkumaan ja kauppataseemme Espanjan kanssa tältä vuodelta muodostumaan yhä aktiivisemmaksi. Saamieni tietojen mukaan on suomalaista sahattua puutavaraa kuluvana vuonna tähän mennessä myyty Espanjaan 11.500 standerttia viime vuoden koko myynnin ollessa 12.900 standerttia. Sanomapaperin myynti, joka viime vuonna oli noin 2.000 tonnia, voi kuluvana vuonna tulla tuntuvasti ylittämään mainittun määrän jos eräistä vielä neuvottelunalaisista suuremmista kaupoista päästään yksimielisyyteen. Mekaanisen puumassan (puuvanun) saarron päätyttyä viime helmikuun lopussa ovat tšekäläiset markkinat osottautuneet suotuisiksi puuvanullemme ja näinä harvoina kuukausina on jo myyty muutamia tuhansia tonneja. Selluloosamarkkinamme, joihin mainittu saarto myös kohdistui, ovat niinikään hyvällä alulla ja toiveita on olemassa huomattavienkin kauppojen päättämisestä syksyllä ensi vuoden laivaukseen. Jos vielä lisäksi onnistutaan saada pienempi munakiintiö on syytä olettaa, että vientimme Espanjaan tänä vuonna tulee osottamaan ehkä huomattavaakin lisääntymistä.

Edelläolevaan viitaten tahdon toistaa aikaisemmin esittämäni toivomuksen, että espanjalaisten tavarain tuonnin lisäämiselle Suomeen omistettaisiin vakavaa huomiota. Toivon tilastotietojen perus-

teella ensi kuussa voivani esittää seikkaperäisen vertauksen Espanjan viennin kehityksestä Suomeen ja Skandinavian maihin viimeisten vuosien kuluessa ja minulla on syytä olettaa, ettei tuo vertailu tule olemaan meille edullinen. Esimerkkinä siitä, kuinka tärkeätä on että kauppatase osottaa edes jonkunlaista suhteellisuutta, mainittakoon, että Norja, jonka kauppatase tosin on Espanjalle ~~on~~ aktiivinen (tuonti Norjasta v. 1933 12 milj., vienti Norjaan 12,5 milj. kultapesetaa), paraikaa vireilläolevissa neuvotteluissa kapakan kiintiöimisestä tullee saamaan hyvin huomattavan kiintiön Islannin kustannuksella, jonka kauppatase on Espanjalle hyvin passiivinen (tuonti Islannista v. 1933 noin 12 milj. ja vienti Islantiin noin 600.000 kultapesetaa).

Tuonnottain kävi luonani eräs Espanjan huomattavimmista viininviljelijöistä neuvottelemassa mahdollisuuksista viedä espanjalaisia pöytäviinejä Suomeen. Koetin hänelle selittää, ^{että} ~~sy~~ nykyiseen vähäiseen vientiin paljon riippui espanjalaisista viejistä itsestään sekä että heidän olisi henkilökohtaisesti tutustuttava markkinoihimme ja muutenkin tehtävä propagandaa Suomessa tuotteittensa puolesta. Hän huomautti tähän, että tehokkaan propagandan järjestäminen nykyisenä taloudellisena pulakautena kävisi ylivoimaisen kalliiksi, etenkin kun kysymyksessä oli suhteellisen pienet markkinat, ja viittasi siihen että espanjalaiset pöytäviinit olivat viime aikoina voittaneet huomattavasti alaa Ruotsissa ja etenkin Norjassa. Koska hänen käsityksensä mukaan olot Suomessa ja Skandinavian maissa olivat monessa suhteessa yhtäläiset, pitäisi, molemminpuolista hyvää tahtoa osottamalla, mahdollisuuksia olla asian järjestämiseksi.

Jotta välttyttäisiin siitä että viininviljelijät, tyytymättöminä olevin oloihin, vaatisivat Espanjan hallitusta puuttumaan asiaan, olisi mielestäni kovin suotavaa, jos joku Alkoholiliikkeen

johtohenkilöistä ensi syksynä saapuisi tänne tutkimaan tšekäläisiä viinimarkkinoita ja mitä mahdollisuuksia olisi olemassa espanjalaisen viinien tuonnin lisäämiselle.

George Kivimäki

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön rap. n:o 13.

Va. Asiasihoitaja Wücheln a.m.

5/7-34.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

Madridissa heinäkuun 5 p:nä 1934.

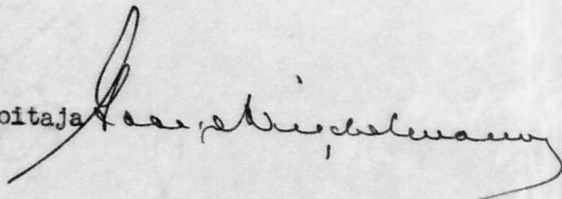
No. 1015/34.

17 192. S. L. 19 34		
11/7-34	3 -	LII. 1
ASIA	LUKUNO	ADIN
Ulkoasiainministeriölle, 5 Cg		

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 13/1934 kos-
keva

Katalonian selkkauksta.

V.a. Asialinhoitaja

MADRIDI-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 13/1934.

Madridi ssa 5 p:nä heinä kuuta 1934.

Asia: Katalonian selkkaus.

17 192 Sal 34
11/7-34
5 39

Pitkällisten ja p⁴ijon kiihtymystä eri yhteiskuntapiireissä he-
rättäneiden lakkoliikkeiden päätyttyä, näytti jo siltä kuin rauhalli-
set olot jälleen olisivat palautumassa Espanjaan. Nämä toiveet eivät
kuitenkaan täytyneet, päinvastoin on syntynyt uusi selkkaus, joka
ennen kuulumattomassa määrin taas on päästännyt poliittiset intohimot
valloilleen ja joka, ellei siitä ajoissa löydetä jotakin molempia
puolia tyydyttävää ulospääsyä, on omiaan vakavasti järkyttämään yhteis-
kuntaperusteita, vieläpä pahimmassa tapauksessa voi johtaa veriseen
kansalaissotaan.

Espanjan ja Katalonian välillä syntyneestä pätevyyskonfliktis-
ta on ollut mainintoja myös Suomen lehdistössä, mutta koska selostuk-
set ovat olleet pintapuolisia ja osaksi nojautuneet vaillinaisiin ja
väriin informatioihin, lienee syytä lyhyesti selostaa konfliktin
syytä ja sen tähänastista kehitystä sekä sitä taustaa, jota vastaan
sitä on arvosteltava.

Kuten tunnettua nauttii Katalonian maakunta, johon suppeammassa
merkityksessä kuuluu neljä hallintoaluetta, nimittäin Barcelona, Ge-
rona, Lerida ja Tarragona, regionalisen autonomian, johon myös sisäl-
tyy määrätty lainsäädäntöoikeus. Tätä lainsäädäntöoikeuttaan on Kata-
lonian parlamentti nyt käyttänyt säätäessään lisäyksen maanvuokra-

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

lakiin. Kataloniassa en ammoisista ^{a/}joista ollut käytännössä sellainen maanvuokrajärjestelmä, että torpparit korvauksena vuokraoikeudesta suorittavat maanomistajalle osan sadostaan. Katalonian parlamentti, jossa vasemmistoaineksilla on valtava enemmistö ja josta oikeistopuolueet ovat vetäytyneet kokonaan syrjään, on nyttemmin hyväksynyt lain, jonka mukaan vuokraaja, viljeltyään vuokra-alueitaan määrävuosina, on oikeutettu korvauksetta saamaan siihen täydellisen omistusoikeuden. Lain tarkoituksena selitetään olevan saada kauan viireillä ollut ja paljon levottomuutta herättänyt torpparikysymys kerta kaikkiaan lopullisesti ratkaistuksi. Espanjan hallitus, joka oli sitä mieltä, että Katalonian parlamentti oli ylittänyt toimivaltansa, koska mainitunlaisen lain säätäminen hallitusmuodon mukaan kuuluisi cortesille, ja sen vahvistaminen tasavallan presidentille, puuttui nyt asiaan. Mikäli väitetään, olisi tämä johtunut sen ankaran painostuksen johdosta, jota Katalonian suurtilalliset, joille laki voisi muodostua vallan tuhoisaksi, olivat kohdistaneet hallitukseen, tietoisina siitä että hallituksen heikko parlamenttaarinen pohja pakoitti sen hakemaan tukea lähinnä oikeistopuolueilta.

Hallitus pyysi perustuslaillisia takeita käsittelevän tuomioistuimen lausuntoa siitä, oliko mainittu lisäys maanvuokralakiin säädetty perustuslain edellyttämässä järjestyksessä. Tuomioistuin, jonka pääasiallisimpana tehtävänä on tulkita ja ratkaista kompetenssikysymyksiä valtion ja regionalisten itsehallintojen välillä ja jossa oikeistopuolueet viime vuoden regionalisissa jäsenvaaleissa miehittivät melkein kaikki paikat, lausui, että koska Espanjan hallitusmuodon mukaan maanvuokralakien säätäminen ja lainsäädäntö pakkoluovutusmenettelystä kuuluivat yksinomaan cortesille, mainittu laki Katalonian parlamentin säätämänä oli, kaikkine siihen liittyvine toimeenpanomääräyk-

sineen, katsottava mitättömäksi.

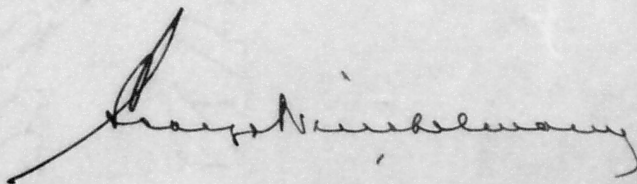
Tämä päätös, joka koko Espanjassa herätti erinomaista huomiota, antoi aihetta Katalonian hallituksen presidentille radiopuheessaan selittämään, että tuomioistuimen lausunto oli poliittisten intohimojen sanelema sekä että Katalonia tulisi suhtautumaan kielteisesti kaikkiin mahdollisiin sovitteluyrityksiin keskushallituksen puolelta. Hän ilmoitti samalla, että sanasta sanaan samanlainen laki, pilkkuakaan siinä muuttamatta, tultaisiin uudelleen antamaan Katalonian parlamentin hyväksyttäväksi. Samanaikaisesti ilmoitti katalonialaisen vasemmiston edustaja cortesissa että ~~KANNA~~ uusiintuneet loukkaukset Katalonian itsehallinnon perusteita vastaan eivät enää sallineet heidän ottaa osaa lainsäädäntötyöhön Espanjan parlamentissa, minkä jälkeen ryhmä mielenosotuksellisesti poistui cortesin istunnosta sinne sen jälkeen palaamatta. Katalonialaista vasemmistoa seurasi tällöin myös baskilainen kansallispuolue, joka selitti omakuvansa saman käsityskannan. Katalonian hallitus jättikin uuden samansisältöisen maanvuokralakiesityksen parlamentille, joka viipymättä hyväksyi sen entisessä muodossa, minkä jälkeen laki julkaistiin.

Espanjan hallitus ei kuitenkaan ole osottanut samaa päättäväisyyttä kuin Katalonian hallitus ja parlamentti. Tietoisena heikosta parlamenttaarisesta asemastaan, on se yrittänyt siirtää vastuun mahdollisista epäonnistumisista cortesin niskoille. Siinä tarkoituksessa pyysikin hallitus hyvin pitkälle meneviä poikkeusvaltuuksia Katalonian parlamentin uppimiskaisuuden murtamiseksi, mutta huomattuaan, ettei mieliala cortesissa ollut suopea tuollaisten valtuuksien myöntämiselle, peruutettiin mainittu lakiesitys ja hallitus selitti tyytyvänsä tavalliseen luottamuslauseeseen. Sosialistien ja vasemmistoporvarien vastustuksesta huolimatta, jotka koko ajan ovat tukeneet Katalonian pyrkimyksiä, myönnettiinkin hallitukselle pyydetty luot-

tamuslause, minkä jälkeen cortes hajaantui.

Minkälaisiin toimenpiteisiin hallitus nyt aikoo ryhtyä selkkauksen selvittämiseksi, on toistaiseksi täysin epätietoista, mutta, jotta äärimäisyyskeinojen käyttämisestä välttyttäisiin, lienee syytä otaksua, että hallitus pyrkii keksimään jonkun juriidisen formulaa, joka sallisi kummallekin puolelle kunniallisen ulospääsyn umpikujasta.

Joskin siis selkkaus todennäköisesti saadaan ilman voimakeinoja selvitetyksi, tulevat suhteet Espanjan ja Katalonian välillä edelleenkin pysymään kireinä. Niin kauan kuin vasemmistopuolueilla oli enemmistö cortesissa, sujui yhteistyö verrattain hyvin, mutta sen jälkeen kuin oikeistopuolueet saavuttivat enemmistön Madridin parlamentissa Barcelonan parlamentin luisuessa yhä enemmän vasemmalle, niiden välillä, on ollut alituisia kahnauksia, minkä vuoksi on syytä olettaa, että Katalonian itsehallinto vielä tulee antamaan aihetta moniin erimielisyyksiin ja yhteiskuntarauhan säilymisen kannalta arveluttaviin selkkauksiin.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: 9

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 14.

D.a. Asiantuntija kielitieteeseen.

27/7 1934.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
FINLANDS BESKICKNING

San Sebastianissa heinäkuun 27 p. 1934.

No. 1088/34.

18 192 lue.	34
8/8 - 34	
Ulk. O.	Asia
5 Cg.	

Ulkoasiainministeriölle,

Täten on minulla kunnia myötäliittää seitsemänä
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 14/1934 koskeva
Suomalaisten tavarain tuontia Espanjaan v. 1933.

V.a. Asiamies *J. A. A. A.*

MADRID-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 14/1934.

San Sebastianissa 27 p:nä heinä kuuta 1934.

Asia: Suomalaisten tavarain tuonti
Espanjaan v. 1933.

18 1934 he. 34
8/8-34
5 C9

Koska Espanjan virallinen ulkomaankauppatilasto viime vuodelta ei toistaiseksi ole julkaistu, lienee syytä sitä odotettaessa ottaa käsiteltäviksi konsuliverkostomme raportit suomalaisten tuotteiden asemasta Espanjan markkinoilla. Joskaan niistä ei voida saada mitään yhtenäistä kuvaa viennistämme Espanjaan, eivät ne silti ole aivan vailla mielenkiintoa, m.m. sen vuoksi että niihin sisältyy eräitä vertailuja niinhyvin meidän kuin kilpailijamaittemme viennistä Espanjaan eri vuosina kuin myös eräitä viitteitä uusista menekkimahdollisuuksista suomalaisille tavaroille Espanjan markkinoilla.

Selvemmän yleiskatsauksen saamiseksi on tällöin noudatettu samaa menettelytapaa kuin edellisinä vuosinakin jakamalla Espanja seuraaviin vyöhykkeisiin, nimittäin Pohjois-Espanja, Andalusia, Murcia ja Valencia, Katalonia sekä Kanarian saaret. Koskei tässä tiedoituksessa kosketella Baleareja eikä Espanjan Marokkoa riippuu se siitä ettei Baleareilla ole Suomen konsuliedustajaa sekä että viennistämme Espanjan Marokkoon tullaan eri yhteydessä käsittelemään.

Pohjois-Espanja.

San Sebastianin varakonsulinviraston antamat tiedot osottavat seuraavia tuontilukuja allamainittaville tavaroille:

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja Suomen Vientiyhdistys.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Lankkuja ja lautoja, paksuus yli 75 mm. 9.168 m³ (v.1932 11.651), siit³ Suomesta 838 m³ (v.1932 - 2.887), Ruotsista 5.745 m³ (v.1932 - 4.902), Yhdysvalloista 1.216 m³ (v.1932 - 2.084) ja Espanjan Guineasta 1.146 m³ (v. 1932 - 1.505).

Lankkuja ja lautoja, paksuus 40-75 mm. 2.989 m³ (v.1932 - 5.609), siit³ Suomesta 533 m³ (v.1932 - 1.207), Ruotsista 1.654 m³ (v.1932 - 2.768) ja Yhdysvalloista 595 m³ (v.1932 - 1.572).

Lautoja, paksuus 40 mm. asti 12.010 m³ (v.1932 - 18.457), siit³ Suomesta 2.176 m³ (v.1932 - 5.666), Yhdysvalloista 5.263 m³ (v.1932 - 3.693), Ranskasta 4.530 m³ (v. 1932 - 9.179), Ruotsista ei mit³ään (v.1932 - 8.964).

Paperipuita 17.041 tonnia, (v.1932 - 16.656 tonnia), siit³ Suomesta 15.446 tonnia (v.1932 - 11.289) ja Ruotsista 1.595 tonnia (v.1932 - 5.366).

Mekaanista puumassaa (puuvanua) 18.057 tonnia (v.1932 - 12.740), siit³ Suomesta 476 tonnia (v.1932 197), Ruotsista 8.825 tonnia (v.1932 - 11.397) ja Norjasta 8.704 tonnia (v.1932 - 1.145).

Selluloosaa 44.242 tonnia (v.1932 - 41.979), siit³ Suomesta 4.795 tonnia (v.1932 - 6.411), Ruotsista 29.247 tonnia (v.1932 - 20.841), Liettuasta 2.405 tonnia (v.1932 - 5.287), Saksasta 2.295 tonnia (v.1932 -4.102), Viirosta 880 tonnia (v.1932 - 1.172) ja Puolasta 485 tonnia (v.1932 - 743).

Sanomalehtipaperia 15.521 tonnia (v.1932 - 7.958), siit³ Suomesta 2.230 tonnia (v.1932 - 1.160), Ruotsista 8.402 tonnia (v.1932 - ei mit³ään) ja Norjasta 4.000 tonnia (v.1932 - 6.409).

Juustoa 35.714 kg. (v.1932 - 37.000 kg), siit³ 32.700 kg. Hollannista.

Kananmunia 7.157 tonnia siit³ Suomesta 176, Belgiasta 3.300 Puolasta 2.450, Tanskasta 1.009, Hollannista 118 ja Ruotsista 12 tonnia.

San Sebastianin varakonsulinvirasto huomauttaa edelleen, että suomalaisilla lasi-, porsliini- ja kristallitavaroilla pitäisi olla menekkimahdollisuuksia Pohjois-Espanjan markkinoilla. Siinä tapauksessa että tämä tieto voisi kiinnostaa asianomaisia tuottajia, tarjoutuu varakonsulinvirasto, jonka kanssa kirjeenvaihto voi tapahtua ruotsiksi, paikallisena asiantuntijana avustamaan liikesuhteiden solmimisessa.

Pohjois-Espanjan muiden konsuliedustusten tiedoituksista mainittakoon:

Vigon varakonsulinvirasto ilmoittaa sahattua puutavaraa tuodun 1.530 m , josta 468 Suomesta, sanomapaperia 1.651 tonnia, josta Saksasta 1.315 , Norjasta 214 ja Ruotsista 79 tonnia; juustoa 9.634 kg. , josta 9.273 kg. Hollannista ja tuoreita kananmunia 268.692 kg. , josta Suomesta 13.034 , Argentiinasta 127.800 ja Uruguaysta 69.750 kg.

Santanderin varakonsulinvirasto ilmoittaa, että suomalaisen sahatun puutavaran tuonti sikäläisille markkinoille on viime vuonna huomattavasti ~~al~~laskenut. Aikaisempina vuosina on suomalaisen ja ruotsalaisen puutavaran tuonti ollut melkein samansuuruinen, vaihdellen noin 8.000 ja 10.000 m välillä, mutta viime vuonna on ruotsalasta puutavaraa tuotu 12.000 m suomalaisen puutavaran tuonnin laskiessa 2.000 kuutiometriin ja puutavaran kokonaistuonnin samanaikaisesti laskiessa 20.000 m :stä 15.000 m :iin. Varakonsulinvirasto ilmoittaa paraikaa tutkivansa mistä seikoista tämä markkinoiden menetys johtuu ja ryhtyvänsä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin niiden jälleen voittamiseksi suomalaiselle puutavaralle.

La Coruñan varakonsulinvirasto huomauttaa niinikään, että sahatun puutavaran tuonti Suomesta on säännöllisesti laskemassa, vastavan tuonnin Ruotsista lisääntyessä vuosi vuodelta. Niinpä tuonti Suomesta, joka vuonna 1932 vielä oli 3.658 m , viime vuonna nousi

ainoastaan 960 kuutiometriin tuonnin Ruotsista noustessa viime vuonna 7.158 kuutiometriin (v.1932 - 4.878). Edelleen on La Coruñan sataman kautta tuotu Espanjaan 2.540 kg. sanomapaperia Latvias-
ta ja 6.855 kg. juustoa Hollannista.

Andalusia.

Tämän maakunnan tärkein satamakaupunki Suomen viennin kannalta on Sevilla. Sikääläisen konsulinviraston vuosikertomukse-
ta ansaitsevat mainitsemista seuraavat tiedot:

Sahattua puutavaraa tuotiin yhteensä 15.900 tonnia, josta Suomesta 1.486, Ruotsista 10.400, Jugoslaviasta 2.400, Rumania-
sta 634 ja Saksasta 617 tonnia.

Mekaanista puumassaa ja selluloosaa tuotiin yhteensä 3.463 tonnia (v.1932 - 2.838) kaikki Ruotsista. Tuonti Ruotsista v. 1932 nousi 2.447 tonniin ja Suomesta 153 tonniin.

Sanomapaperia tuotiin 1.066 tonnia (v.1932 - 1.419), siitä Saksasta 651 ja Ruotsista 414 tonnia (v.1932 - 68).

Tuoreita kananmunia tuotiin yhteensä 481 tonnia, siitä Belgiasta 322, Saksasta 80, Marokosta 42 ja Hollannista 37 tonnia. Murcia ja Valencia.

Valencian konsulinvirasto ilmoittaa seuraavat tiedot:

Lankkuja ja lautoja, paksuus yli 75 mm. tuotiin yhteensä 46.483 m³ (v.1932 - 46.479), siitä Suomesta 666 m³ (v.1932 - 532),

Lankkuja ja lautoja 40-75 mm. yhteensä 30.824 m³ (v. 1932 - 47.670), siitä Suomesta 1.390 m³ (v.1932 - 1.977).

Lautoja, paksuus 40 mm. asti 17.691 m³ (v.1932 - 23.629), siitä Suomesta ei mitään.

Mekaanista puumassaa (puuvanua) 302 tonnia (v.1932 - 219), josta Suomesta 25 tonnia.

Selluloosaa 2.811 tonnia (v.1932 - 2.293), siitä Suomesta 833 tonnia (v.1932 - 356).

Sanomapaperia 1.921 tonnia, Suomesta ei mitään.

Katalonia.

Barcelonan konsulinvirasto ilmoittaa, että mainittuun satamaan on tuotu sehattua puutavaraa Suomesta yhteensä 2.332 standerttia (v.1932 - 4.277).

Tarragonan varakonsulinviraston tietojen mukaan on k.o. satamaan saapunut:

Lankkuja ja lautoja, paksuus yli ⁷⁵79 mm. ² 2.172 m (v.1932 - 3.702), siitä Suomesta 830 m (v.1932 - 1.681).

Lankkuja ja lautoja, paksuus ³ylli 40-75 mm. ³ 2.013 m (v. 1932 - 2.906), siitä Suomesta 639 m (v.1932 - 1.089).

Lautoja, paksuus ³40 mm. asti ³ 4.139 m (v.1932 - 5.712), siitä Suomesta 1.088 m (v.1932 - 2.259).

Mekaanista puumassaa (puuvanua) 732 tonnia (v.1932 - 477), siitä Suomesta 20 tonnia (v.1932 - ei mitään).

Selluloosaa 2.400 tonnia (v.1932 - 1.645) siitä Suomesta 298 tonnia (v.1932 - 220).

Juustoa 11.736 kg. kaikki Hollannista.

Kanarian saaret.

Las Palmasin konsulinvirastolta on saapunut seuraavat tiedot sinne saapuneista suomalaisista tavaroista:

Laatikkolautoja banaanien, tomaattien ja perunain pakkausta varten yhteensä 6.370 standerttia (v.1932 - 7.150), siitä Suomesta 1.850 (v.1932 - 1.625), Portugalista 2.600 (v.1932 - 1.875), Ruotsista 1.000 (v.1932 - 2.000) ja Venäjältä 750 (v.1932 - 1.500) standerttia.

Lankkuja, soiroja ja lautoja yhteensä 1.600 standerttia (v.1932 - 2.480), siitä Yhdysvalloista 750 (pitch-pine), Puolasta 450 (kuusta), Ruotsista 350 (kuusta) ja Venäjältä 50 standerttia (kuusta ja mäntyä).

Lastuvillaa tuotiin yhteensä 800 tonnia (v.1932 - 600), siitä Suomesta 550, Norjasta 150 ja Ruotsista 100 tonnia.

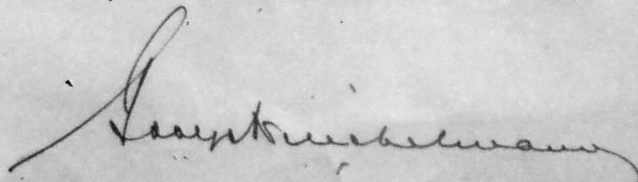
Faneeria tuotiin yhteensä 30.000²m (v.1932 - 26.000), siitä 20.000 Espanjasta ja 6.000 m² Ruotsista (mänty- ja kuusifaneeria).

Sementtiä tuotiin 70.000 tonnia (v.1932 - 65.000) pääasiallisesti Belgiasta, Englannista, Saksasta, Tanskasta ja Italiasta.

Turvetta tuotiin 2.000 tonnia (v.1932 - 3.000), pääasiallisesti Saksasta, Irlannista ja Hollannista.

Paperia tuotiin seuraavia laatuja:

	Bananien pakkaukseen:	
	1933	1932
voimapaperia 60-70 gr.	1.200 tonnia	1.000 tonnia
samoin 40 "	300 "	250 "
M.G. valk.sulf.pap.	200 "	50 "
	<hr/>	<hr/>
	1.700	1.300
Painopaperia (50 gr)	400 tonnia	250 tonnia
M.G. Cap-paperia 19/21 gr.	350 "	250 "
Nature Brown (40 gr)	150 "	150 "
parempi laatuista paino- ja kirjoituspaperia	100 "	100 "
	<hr/>	<hr/>
	1.000 tonnia	750 tonnia

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg.

ASIA:

Madridissa olevan Cálchyston raportti: n:o 15.

V.a. Asiamiehittäjä Winkelmann.

18/8 1934.

MADRIDI-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 15/1934.

San Sebastianissa 18 p:nä elokuuta 1934.

Asia: Vertailevaa tilastoa Espanjan
viennistä Suomeen ja Skandinavian maihin.

19 1934
 27/8.34.

5 Cg

Raporttissani No. 12 olen lausunut huolestumiseni sen johdosta ettei Espanjan viennissä Suomeen ole ollut havaittavissa mitään lisääntymistä, mikä seikka luonnollisesti on omiaan haitallisesti vaikuttamaan mahdollisuuksiimme jatkuvasti ylläpitää vienninämme sen nykyisessä laajuudessa sen jälkeen kuin vastavuoroisuus on otettu johtavaksi periaatteeksi Espanjan ulkomaankauppapolitiikassa. Tämän epäkohdan haitalliset vaikutukset ovat jo osaksi tulleet näkyviin niissä vaikeuksissa, jotka ovat kohdanneet tšekäläisten tuojien pyrkimyksiä saada väliaikaisia tuontilupia kiintöidylle puutavarallemme ja koko laajuudessaan tulevat ne epäilemättä esille niissä neuvotteluissa, joissa puutavarakiintiöt kullokin maalle tullaan lopullisesti määräämään ja joiden alottaminen, monista annetuista sysäyksistä huolimatta, edelleenkin näkyy viipyvän. Viipymistä perustellaan sillä että kauppa- ja teollisuusministeriö, jonka tulee valmistaa neuvotteluja ja määrätä ne kompensatiot, jotka kunakin maan tulee antaa säilyttääkseen nykyisen asemansa Espanjan markkinoilla, ei monien muiden aikaisemmin vireillepantujen neuvottelujen vuoksi ole toistaiseksi ehtinyt suorittaa niitä valmistelutöitä,

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja Suomen Sahanomistajayhdistys.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

joita neuvotteluihin ryhtyminen edellyttää. Lähinnä johtuu nykyinen kaaostila kuitenkin espanjalaisille ominaisesta järjestelykyvyn puutteesta sekä siitä ettei kiintiöimiseen ryhdyttäessä oltu lainkaan ajateltu sitä, miten puutavarain väliaikainen tuonti olisi järjestettävä, jotta se keskeytymättä olisi voinut jatkaa kunnes lopulliset kiintiöt olisi määrätty. Viimeiset saamani tiedot viittaavat kuitenkin siihen että Espanjan hallitus ensi viikolla tulee vahvistamaan eri maiden minimikiintiöt puutavaroille sekä esittämään kompensatiovaatimuksensa, joten neuvotteluihin lopullisista kiintiömääristä voitaneen aivan lähiaikoina ryhtyä.

Olen useampaan otteeseen ja viimeksi siinä nootissa, jossa olen esittänyt toivomuksemme puutavarakiintiöiden määrään nähden, valtioministeriölle huomauttanut niistä olosuhteiden erilaisuuksista, jotka tekevät mahdottomaksi ajatella täydellistä tasapainoa kauppasuhteissa Espanjan ja Suomen välillä. Tällöin on minulle johdonmukaisesti huomautettu, ettei sellaista vaadittaisikaan, mutta samalla viitattu siihen, että Suomi kuluttaa suuren joukon tavaroita, joiden ostaminen Espanjasta ei pitäisi tuottaa minkäänlaisia vaikeuksia Espanjan ollessa täysin kilpailukykyinen toimittamaan tavarat yhtä edullisesti kuin ne maat, joista Suomi ne nykyään ostaa. Niinkään on viitattu siihen että Skandinavian maat, joissa elintavat monessa suhteessa olivat yhtäläiset kuin Suomessa, kuluttavat huomattavasti enemmän espanjalaisia tavaroita kuin Suomi.

Ei lienee kiistettävissä, etteikö näissä huomautuksissa olisi jossakin määrin perää ja kun vertaa tilastonumeroita esim. kolmelta viime vuodelta tullaan siinä suhteessa verrattain yllättäviin tuloksiin Skandinavian maiden tuontiin nähden Espanjasta verrat-

tuna melkäläiseen vastaavaan tuontiin.

Alempana oleviin tilastotietoihin on poimittu Espanjan vi-
rallisesta tilastosta yksitoista tavaralajia, jotka ovat Espanjan
huomattavimpia vientitavaroita pohjoismaihin. Viinit on jätetty tä-
män vertailun ulkopuolelle koska niiden suhteen, kieltolain vuoksi,
ei voida saada luotettavaa vertauskuvaa koko nyt kyseessäolevalta
ajalta. Tilastoon sisältyvät luvut tarkoittavat viennin arvoa kulta-
pesetoissa.

<u>Tavaralaji</u>		<u>Suomi</u>	<u>Tanska</u>	<u>Norja</u>	<u>Ruotsi</u>
<u>Riisi:</u>	1933	2.406	66.034	32.365	42.175
	1932	2.416	191.070	777	94.819
	1931	-	236.733	26.396	132.322
<u>Oliiviöljy:</u>	1933	10.807	4.894	1.746.835	75.863
	1932	2.582	4.323	3.049.222	31.107
	1931	-	16.646	1.052.188	55.122
<u>Mantelit:</u>	1933	2.889	244.208	233.328	1.441.948
	1932	3.461	185.208	310.325	1.796.097
	1931	-	339.554	489.331	1.858.327
<u>Pähkinät:</u>	1933	4.168	101.712	143.309	214.682
	1932	-	31.877	28.903	113.805
	1931	-	29.611	274.508	106.164
<u>Sipulit:</u>	1933	-	1.447	34.608	26.293
	1932	-	625	74.353	34.347
	1931	-	1.024	47.699	56.345
<u>Viikumat:</u>	1933	16.759	105.149	147.459	45.064
	1932	14.113	65.984	72.634	107.158
	1931	11.227	227.088	153.095	68.691
<u>Appelsiinit:</u>	1933	344.751	1.561.921	3.110.801	3.374.954
	1932	302.332	1.747.458	3.463.239	3.350.300
	1931	196.468	1.169.373	2.642.035	2.054.728
<u>Rusinat:</u>	1933	29.770	71.627	65.714	300.216
	1932	185.042	76.513	201.513	270.698
	1931	220.624	175.642	288.611	373.308
<u>Sardiinit:</u>	1933	-	53.308	-	93.466
	1932	-	87.171	-	132.249
	1931	-	104.866	-	150.921

<u>Tavaralaji</u>		<u>Suomi</u>	<u>Tanska</u>	<u>Norja</u>	<u>Ruotsi</u>
<u>Suola:</u>	1933	120.799	136.778	102.829	148.130
	1932	132.653	142.218	92.816	131.767
	1931	109.539	249.989	181.555	238.063
<u>Rypäleet:</u>	1933	90.565	240.352	499.005	367.637
	1932	126.161	22.048	594.826	561.613
	1931	78.942	279.779	87.497	304.031

Edelläolevat tilastonumerot osoittavat, että Espanjan kokonaisviennin arvo kultapesetoissa taulukossa mainittuihin maihin kolmen viime vuoden kuluessa on muodostunut seuraavaksi:

<u>Vuosi</u>	<u>Suomi</u>	<u>Tanska</u>	<u>Norja</u>	<u>Ruotsi</u>
1933	622.914	2.587.430	6.116.753	6.130.428
1932	768.760	2.554.500	7.888.608	6.724.360
1931	676.800	2.830.305	5.242.965	5.348.022

Kuten näistä tilastonumeroista selviää, on Espanjan vienti sekä Ruotsiin että Norjaan lähes kymmenen kertaa suurempi Espanjan vientiä Suomeen, kun taas Tanskaan nähden suhde on noin nelin-kertainen. Skandinavian maiden lähettäjät ovat kuitenkin allekirjoittaneelle huomauttaneet, että tämä vienti itse asiassa on huomattavasti suurempi koska espanjalaisia tavaroita saapuu mainittuihin maihin myös välikäsien kautta, mitkä tavarat eivät esiinny espanjalaisessa tilastossa, huomautus, joka Suomeen nähden ehkä vielä suuremmassa määrässä pitää paikkansa. Viimemainitun tuonin suuruus on kuitenkin vaikeasti todettavissa ja tšekäläiset viranomaiset suhtautuvat epäilevästi tuollaisiin väitteisiin, pitäen yksinomaan kiinni omista tilastonumeroistaan.

Minkä merkityksen espanjalaiset viranomaiset antavat sille seikalle että asianomaiset maat ostavat espanjalaisia tuotteita on jo käytännössäkin osottautunut. Niinpä on Norja nyttemmin

päättäneissä neuvotteluissa saanut Islannin kustannuksella kapakalakiintönsä täksi vuodeksi vahvistetuksi 13.000 tonniksi Norjan kapakalanviennin Espanjaan viime vuosina noustessa noin 6.000 ja 7.000 tonnin välille.

Lopuksi jäljennän tähän allamainitut yksityiseltä taholta saamani toistaiseksi tarkistamattomat tiedot eräiden sellaisten tuotteiden kokonaistuonnista Suomeen vuonna 1933, joita voitaisiin ostaa Espanjasta, ja siitä osuudesta, mikä Espanjalla on niiden nykyisessä tuonnissa:

<u>Tavaralaji</u>	<u>Koko tuonti</u>	<u>Espanjan osuus kg.</u>
Riisi	10.053.294	-
Sitruunat	2.753.754	7.276
Appelsiinit	4.259.721	2.759.685
Banaanit	1.133.000	3.384
Viinirypäleet	537.706	390.351
Rusinat	1.070.883	234.378
Mantelit	128.275	29.142
Oliivit	188.203	1.983
Sipulit	1.524.273	2.015
Tomatit	27.369	136
Säilykkeet	90.000	-
Korkki	208.045	-
Iyijy	1.248.965	249.398
Porsliinilevyjä	18.700	-
Oliiviöljy	120.638	11.193
Suola	84.504.379	22.582.316

Ernst W. Mäkelä

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C9

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön raportti no: 16.

Ministeri Winckelman

10/9.34

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 16/1934.

Madridi ssa 10 p:nä syys kuuta 1934.

Asia: Separatistiset liikkeet
Espanjassa.

20 1934 Sal. D. : 34
18/9.34

5 Cg

Selostaessani raportissa No. 13 Katalonian selkkausta ja sen eri kehitysvaiheita, lausuin olettamuksen, että selkkaus saataisiin ilman voimakeinoja selvitetyksi. Varatakseen kummallekin puolelle kunniallinen ulospääsy umpikujasta oli tarkoituksena uuteen maanvuokralakiin liittyvään voimaanpanoasetukseen sisällyttää määräksi, jotka poistaisivat lain pääasiallisimmat vaikutukset, sen jäädessä silti voimaan. Vaikkakin perustuslaillisia takeita käsittelevä tuomioistuin oli julistanut mainitun maanvuokralain mitättömäksi, oli hallitus kuitenkin katsonut voivansa ryhtyä tuollaiseen kompromissiin, toivossa siten pelastaa tilanteen. Ryhdyttäessä laatimaan voimaanpanoasetusta, johon työhön ovat ottaneet osaa sekä keskushallituksen että Katalonian edustajat, on kuitenkin osottautunut, että katalonialaiset eivät olleet suostuvaisia lieventämään lain sisältöä, joten yhteisymmärryksen asiassa ei myöskään toitaiseksi ole päästy, mutta joskin onnistuttaisiin löytämään jokin juriidinen formula, joka tyydyttäisi myös keskushallitusta, on vähemmän todennäköistä, että hallitus siltä pelastuisi. Katalonian uppiskaisuus on nimittäin kiihoittanut mieliä siinä määrin, että myös osa keskustapuolueista, jotka tähän mennessä ovat kannattaneet hal-

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

litusta, nyttemmin ovat liittyneet oikeisto-oppositioon. Tämän vuoksi voidaan pitää miltei varmana että, ellei hallitus viimeistään ennen lokakuun 1 päivää, jolloin Cortes kokoontuu, ole saanut Katalonian kysymystä ratkaistuksi tavalla, joka tyydyttää Cortesin enemmistöä, sen on väistyttävä.

Tilanne on niinmuodoin kiristymässä ja hallituksen osottama selkärangattomuus on antanut Katalonialle aihetta asettaa keskuhallitus yhä uusien nöyryytysten kohteeksi. Viimeisin toimenpide Katalonian puolelta on ollut viljantuonnin kieltäminen muusta Espanjasta Kataloniaan. Ottamalla huomioon että Katalonian teollisuus suurimmaksi osaksi on riippuvainen muusta Espanjasta, voisi toimenpiteellä olla arvaamattomat seuraukset, jos keskushallitus vastaisi siihen asettamalla tullimuurin Espanjan ja Katalonian välille, josta myös on ollut puhetta. Tuollainen toimenpide olisi kuolinisku Katalonialle, joka on Espanjan tärkein teollisuuskeskus.

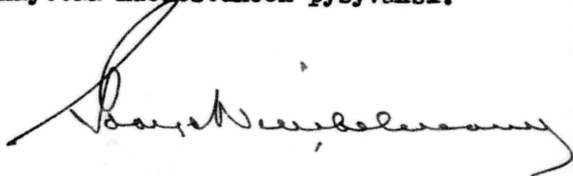
Hallituksen huolet eivät kuitenkaan rajoitu yksinomaan sen kokemuksiin vastoinkäymisiin Katalonian selkkauksessa. Nyttemmin ovat myös baskilaiset maakunnat, huomattuaan hallituksen heikon esiintymisen Katalonian kysymyksessä, alkaneet liikehtiä ja käyttäen tekosyynä eräitä vanhoja privilegioita, joiden mukaan niillä oli oikeus ainostaan määrätä^{ulla} kokonaissummalla ottaa osaa valtiomenoihin, panneet vireille laajakantoisen liikkeen, jonka lopullisena päämääränä on pakottaa hallitus myöntämään heille samantapainen regionaalinen itsehallinto kuin Katalonialla jo on. Kun hallitus nimittäin ryhtyi tavanmukaisiin toimenpiteisiin tuloveron kantamiseksi baskilaisissa maakunnissa, ilmoittivat asianomaiset kunnallisviranomaiset, että maakunnilla ammooisista ajoista oli oikeus valitsemiensa edustustojen välityksellä neuvotella hallituksen kanssa siitä, minkä perusteiden mukaan

baskilaisten maakuntain taloudelliset ja rahalliset suhteet Espanjaan olivat järjestettävät, jota oikeutta he nyt halusivat käyttää hyväkseen. Koska tuontapaista lakia, jonka säätämistä hallitusmuodossa tosin edellytetään, ei toistaiseksi ollut, piti hallitus kiinni siitä että tähänastista menettelyä toistaiseksi oli noudatettava ja kun kunnallishallinnot tästä huolimatta ja vastoin hallituksen nimenomaista kieltoa ryhtyivät valitsemaan edustajia mainittuihin edustustoihin, ryhtyi hallitus voimatoimenpiteisiin mainittujen vaalien ehkäisemiseksi. Saadakseen kuitenkin baskilaiset viranomaiset luopumaan enemmistä toimenpiteistä, ilmoitti hallitus kiireellisesti valmistavansa pian koontuvalle Cortesille ehdotuksen vaalilaiksi, jonka mukaan baskilaiset maakunnat voisivat valita edustajansa neuvottelemaan keskushallituksen kanssa vastaisten taloudellisten ja rahallisten suhteiden järjestämisestä.

Tämä päätös ei kuitenkaan ole tyydyttänyt baskilaisia nationalisteja, vaan ovat he, tarkoituksessa laajentaa rintamaansa, ryhtyneet yhteistoimintaan Katalonian vallanpitäjien kanssa, joiden puolelta he ovat saaneet täyden kannatuksen pyrkimyksilleen. Kuten muistettaneen, seurasivat baskilaiset nationalistit myötämielisyydestä Katalonian vasemmistolaisten esimerkkiä näiden jättäessä viime keväänä paikkansa Cortesissa vastalauseena Katalonian itsehallintoa vastaan keskushallituksen puolelta muka tapahtuneiden oikeudenloukkausten vuoksi. Taktillisista syistä ja aiheuttakseen hallitukselle vaikeuksia ovat sitäpaitsi sosialistit ja eräät vasemmistopoliitikot separatistialueiden ulkopuolelta niinikään antaneet baskien separatistiselle liikkeelle jakamattoman kannatuksensa. Poliittiset intohimot on täten taas päästetty valloilleen ja yleistä mielipidettä kiihoitetaan palopuheilla

joiden seuraukset jo ovat näkyneet miltei päivittäisten veritekojen muodossa poliittisesti toisinajattelevia kohtaan.

Joskin olettaa voi, ettei separatistiliikkeillä ajan mittaan tule olemaan menestystä pyrkimyksissään poliittisesti ja taloudellisesti irrottautua Espanjasta, on kuitenkin kiistämätöntä, että näiden liikkeiden pelkkä olemassaolo on omiaan ylläpitämään sitä kuohuntatilaa, joka Espanjassa näyttää muodostuneen pysyväksi.

A handwritten signature in cursive script, likely belonging to a person named "Kari Niemeläinen". The signature is written in dark ink and is positioned to the right of the main text block.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C9

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 17.

Ministeri Winckelmann

25/9. 1937.

LÉGATION DE FINLANDE

Madridissa syyskuun 25 p:nä 1934.

No. 1419/34.

21 / 193 Sal. D. 34.

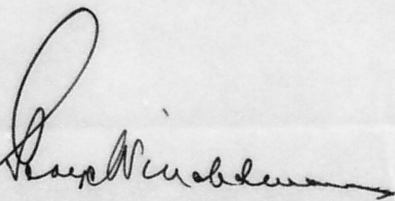
5/10.34

5 - 39

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää seitsemänä
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 17/1934 koskeva:
Suomen osuutta Portugalin ulkomaankaupassa
v. 1932.

V.a. Asiainhoitaja

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 17/1934.

Madridi:ssa 25 p:nä SYYS kuuta 1934.

21 193 Sal. D. : 34

Asia: Suomen osuus Portugalin ul-
komaankaupassa v. 1932.

5/10.34

5 C9

Portugalin virallinen tilasto v. 1932 ulkomaankaupasta on vihdoinkin julkaistu, mikä tekee mahdolliseksi tutkia Portugalin ulkomaankaupan kehitystä sekä suomalaisten tuotteiden asemaa Portugalin markkinoilla.

Portugalin ulkomaankauppa v. 1929 - 1932 kuluessa on ollut seuraava:

	TUONTI Arvo Esc:ssa	VIENTI Arvo Esc:ssa
1929	2.889.9 milj.	1.434.5 milj.
1930	2.701.7	1.239.2
1931	2.010.0	1.087.6
1932	2.098.3	1.027.4

Kuten yllämainituista luvuista voi päätellä, on tuonti v. 1932 osoittanut lievää elpymistä, mutta vienti taas on jatkuvasti laskenut, joten kauppataase on vastaavasti huonontunut. Kokonaiskauppavaihdon lasku on ollut huomattavampi kuin mitä tilastosta käy selville, sillä escudo stabilisoitiin 1 p:nä heinäkuuta 1931 jonkun verran alempaan kurssiin kuin edellisten vuosien

JAKELUOHJE:

Tavallinen ja Suomen Vientiyhdistys.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

noteeraukset, ja saman vuoden syyskuussa irroitettiin se kulltakannasta sekä liitettiin puntaryhmään.

Portugalin tilaston mukaan on kauppavaihto Suomen kansassa vuosina 1930 - 1932 muodostunut seuraavaksi:

	TUONTI SUOMESTA Arvo Esc:ssa	VIENTI SUOMEEN Arvo Esc:ssa
1930	2.410.598:-	215.596:-
1931	2.670.000:-	358.805
1932	4.146.474:-	1.284.392:-

Tuonti Suomesta on siis kasvanut varsin ilahduttavalla tavalla ja tulee lisäys pääasiallisesti paperiteollisuuden tuotteiden osalle, jotapaitsi myöskin sahatun puutavaran tuonti Suomesta on jonkun verran lisääntynyt.

Koska ulkomaankaupan kehitys nykyään tapahtuu yhä enemmän vastavuoroisuuden merkeissä, lienee myöskin syytä ottaa huomioon Portugalin vienti Suomeen. Tällöin huomataan, että vaikkakin kauppataase on Portugalille vahvasti passivinen Portugalin Suomeen suuntautuvan viennin arvo on kasvanut kuusi-kertaiseksi vuoteen 1930 verrattuna (viiniostot).

Portugalin tuonti Suomesta voidaan jakaa kolmeen ryhmään nimittäin puutavarat, paperiteollisuustuotteet ja muut tavarat, kokonaisarvojen v. 1932 ollessa vastaavasti Esc. 1.283.000:-, Esc. 2.627.334:- sekä Esc. 236.140 :- (v. 1931 - 1.056.300:-; 1.569.545 ja 44.155:-).

Yksityiskohdissaan on p.o. tuonti muodostunut seuraavaksi:

I. PUUTAVARAT.

Nimike 85 - Sahattu puutavara (75 mm. paksumpaa, vähintään 25 cm. leveää).

Tähän nimikkeeseen kohdistuvan puutavaran kokonaistuonti on v. 1929 - 1932 ollut seuraava:

	Määrä kuutiometreissä	Arvo Escudoissa
1929	9.040	3.608.165:-
1930	7.264	3.869.073:-
1931	3.109	1.701.917:-
1932	1.998	1.155.655:-

osoittaen siis jatkuvaa laskua. Tärkeimmät tuontimaat v. 1932 ovat olleet: Yhdysvallat $\frac{769}{3}$ m (v. 1931 - $\frac{703}{3}$ m), Suomi $\frac{345}{3}$ m (v. 1931 - $\frac{447}{3}$ m), Brasilia $\frac{279}{3}$ m , Ruotsi $\frac{249}{3}$ m (v. 1931 - $\frac{487}{3}$ m) ja Saksa $\frac{131}{3}$ m (v. 1931 - $\frac{237}{3}$ m).

Nimike 86 - Sahattu puutavara (75 mm. paksumpaa, alle 25 cm. leveää).

	Määrä kuutiometreissä	Arvo Escudoissa
1929	7.801	2.176.067:-
1930	7.777	3.296.223:-
1931	6.196	2.515.480:-
1932	9.155	3.076.636:-

Tähän nimikkeeseen kuuluvan puutavaran tuonti osoittaa huomattavaa lisäystä v. 1932. Tärkeimmät tuontimaat olivat Ruotsi $\frac{5.376}{3}$ m (v. 1931 - $\frac{3.118}{3}$ m) ja Suomi $\frac{3.102}{3}$ m (2.248 m)

Nimike 88 - Sahattu puutavara (paksuus 15 mm:stä 35 mm:iin).

	Määrä kuutiometreissä	Arvo Escudoissa
1929	3.702	2.208.958:-
1930	4.382	2.490.375:-
1931	3.802	2.304.909:-
1932	3.318	2.237.188:-

Tärkeimmistä tuontimaista v. 1932 mainittakoon Saksa (1017 m³),
Yhdysvallat (1.011 m³), Kanada (534 m³) ja Suomi (400 m³).

Edellisenä vuonna ei Suomesta ole tuotu ensinkään tähän nimikkeeseen kuuluvaa puutavaraa.

V. 1932 rajoittui puutavarantuonti Suomesta yllämainittuihin lajeihin.

II. PAPERITEOLLISUUSTUOTTEET.

Nimike 112 - Paperivanuke (mekaaninen ja kemiallinen).

Kuten huomataan oli paperivanukkeen tuonti v. 1932 suurempi kuin kolmena edellisenä vuonna:

	Määrä kg.	Arvo Escudoissa
1929	6.156.767	7.487.200:-
1930	7.179.319	8.664.858:-
1931	5.825.022	6.068.240:-
1932	8.354.359	7.630.500:-

Tärkeimpien tuontimaiden osuudet v. 1932 olivat , Ruotsi 3.894.916 kiloa (v. 1931 - 2.796.549 kiloa), Suomi 1.482.397 kiloa (v.1931 - 779.885 kiloa), Saksa 1.227.535 kiloa (v. 1931 550.126 kiloa) ja Norja 349.340 kiloa (v. 1931 - 771.162 kiloa).

Nimike 907 - Pahvi ja kartonki levyissä.

Pahvia ja kartonkia tuotiin vuosina 1930 - 1932 seuraavasti:

	Määrä kg.	Arvo Escudoissa
1930	2.014.617	3.571.276:-
1931	1.377.589	2.685.215:-
1932	1.155.502	2.553.607:-

ollen tärkeimmät tuontimaat jatkuvasti Hollanti - 534.313 kiloa (v.1931 - 738.905 kiloa) ja Saksa 465.078 kiloa (v. 1931 - 514.165 kiloa). Suomen osuus on pysynyt miltei muuttumattomana v. 1932 - 6.576 kiloa ja v. 1931 - 6.556 kiloa.

Nimike 927 - Sanomalehtipaperi rullissa.

Tähän nimikkeeseen kohdistuvaa paperia on v. 1930 - 1932 kuluessa tuotu seuraavasti:

	Määrä kg.	Arvo Escudoissa
1930	7.745.393	9.109.260:-
1931	7.304.990	8.348.740:-
1932	6.263.120	6.617.200:-

Tärkeimmät tuontimaat olivat Saksa - 2.355.622 kiloa (v. 1931 5.760.380 kiloa), Norja - 2.329.966 kiloa (v. 1931 395.832 kiloa), Suomi - 1.269.413 kiloa (v. 1931 - 769.546 kiloa) ja Ruotsi 308.119 kiloa (v. 1931 192.101 kg.). Varsin huomattavaa on että Saksan osuus on laskenut 2.400.000 kilolla., jota vastoin pohjoismaitten osuudet ovat vastaavasti kasvaneet.

Nimike 928 - Sanomapaperi arkeissa.

Nimikkeeseen luette^avan paperin tuonti on ~~Suomen~~ ^{Suomen} laskenut:

	Määrä kg.	Arvo Escudoissa
1930	1.915.250	2.749.271:-
1931	542.337	811.520:-
1932	298.786	440.140:-

Tärkeimmät tuontimaat olivat kuten ennenkin Saksa - 136.263 kiloa (v. 1931 - 359;615 kiloa) ja Ruotsi - 129.524 kiloa (v. 1931 53.549 kiloa). Tuonnin supistuminen ei vaikuttanut sanottavammin Suomen osuuteen, joka oli v. 1932 - 18.893 kiloa ja v. 1931 - 21.285 kiloa.

Nimike 936 - Teknilliset ja muut erikseen mainitsemattomat paperit.

Nimikkeeseen kohdistuvien paperilajien tuonti v. 1930 - 1932 on ollut seuraava:

	Määrä kg.	Arvo Escudoissa
1930	1.364.389	6.833.980:-
1931	1.180.419	5.767.803:-
1932	1.040.313	5.464.916:-

Tärkeimmät tuontimaat olivat Saksa - 476.324 kiloa, Englanti - 116.354, Hollanti - 106.656 kiloa, Ruotsi - 76.311 kiloa, Luxemburg - 69.294 kiloa, Norja - 63.752 kiloa ja Suomi - 42.432 kiloa (v. 1931 - 12.285 kiloa).

III. MUUT TAVARAT.

Tässä ryhmässä mainittakoon erikoisesti nimike 118, asbesti, jota Suomesta oli tuotu v. 1932 - 15.693 kiloa 17.234 escudon arvosta ja v. 1931 - 28.356 kiloa 24.300 escudon arvosta, sekä nimike 53, puuterva, jota Suomesta tuotiin v. 1932 -

72.332 kiloa 129.710 escudon arvosta. Edellisenä vuonna ei tuotu puutervaa Suomesta ollenkaan.

Eri tahoilta saatujen tietojen perusteella voidaan otaksua, että Suomen vienti Portugaliin v. 1933 on edelleen kehittyvässä varsinkin mitä tulee sanomapaperin vientiin.

Leopold Kivimäki

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C9

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 18.

Ministeri Winchermann

19/10. 1934.

LÉGATION DE FINLANDE

Madridissa lokakuun 19 p:nä 1934.

No. 1516/34.

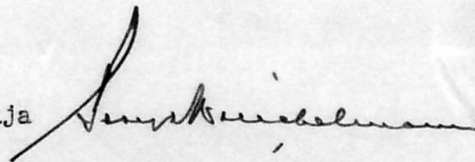
23 / 193 Sal: D: 37.		
26/10.34		
5	Cg	

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 18/1934 koskeva

Kapinaa Espanjassa. I.

V.a. Asiainhoitaja

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 18/1934.

Madridi ssa 19 p:nä loka kuuta 1934.

Asia: Kapina Espanjassa. I.

23 / 1934 Sal. O. 34.

26/10.34

5 C9

Kosketellessani raportissa No. 13 viime heinäkuun 5 p:ltä sitä Katalonian statuuttien tulkintaan lähinnä kohdistunutta selkkausta, joka oli syntynyt Madridin keskushallituksen ja Katalonian hallituksen välillä, lausuin olettamuksen, että, ellei kumpaakin asiapuolta tyydyttävää ratkaisua löydettäisi, voisi selkkaus johtaa vielä^{2.} jopa^{1.} veriseen kansalaisotaan. Tämä olettamus onkin nyttemmin toteutunut ja tapahtumien kehityskulku on osottautunut nopeammaksi kuin mitä kukaan tiesi aavistaakaan.

Kun uusi hallitus, jonka kokoonpanoa ja toimintamahdollisuuksia tulen eri tiedoituksessa käsittelemään, tämän kuun 4 p:nä oli muodostettu, kohtasi sitä vielä samana iltana vallankumouksellinen yleislakko. Lakon mahdollisena aiheena oli vastalause hallituksen kokoonpanoa vastaan, johon katolinen oikeisto ensi kerran tasavaltalaisen hallitusmuodon aikana oli suostunut osallistumaan, mutta yleislakon ja sitä seuraavan kapinan todellisenä tarkoituksena oli neuvostovenäläismallisen Espanjan federaatiivisten tasavaltain liiton muodostaminen.

Koska tapahtumien kulkua on Suomenkin lehdistössä ver-

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

rattain seikkaperäisesti kosketeltu, joskin monessa tapauksessa erheellisesti kuvattuna ja liioittelulla höystettynä, en katso syytä olevan tässä yhteydessä lähemmin selostaa kapinaliikkeen yksityiskohtia. Tyydyn senvuoksi toteamaan, että viikon kestäneiden taistelujen jälkeen kahdella rintamalla - vallankumouksellisia työläisaineiksia ja Katalonian nationalisteja vastaan - on hallitus saavuttanut täydellisen voiton. Tosin käydään vielä sissisotaa eräissä Asturian vuoristoseuduissa, joihin lyödyt työläisjoukot ovat paenneet, mutta tämä ei estä toteamasta, etteikö kapinaliike lopullisesti olisi lyöty maahan. Tämä maahanlyöminen on myös tapahtunut sellaisella voimalla, että kaikkien sensuuntaisten yritysten toistuminen on pitkiksi ajoiksi pois suljettu. Sitä vastoin lienee paikallaan lyhyt kuvaus niistä syistä, jotka johtivat viime päivien traagillisiin tapahtumiin ja niistä seurauksista, joihin tuollainen verinen yhteenotto eri kansalaisryhmien välillä on omiaan johtamaan.

Kun sosialistit jo pitemmän ajan kuluessa olivat valmistautuneet väkivaltaisoin keinoin ottamaan haltuunsa hallitusvallan, johtui se lähinnä vakaumuksesta, ettei heillä viime vaalien museruttavan tappion jälkeen ollut mitään mahdollisuuksia laillisin keinoin saada palautetuksi vaikutusvaltaista asemaansa tasavallan alkuvuosilta sekä että Espanja oli menossa joko sotilasdiktatuuriin tai kuninkuuden palauttamiseen. He olivat myöskin selvillä siitä että katoollinen oikeisto, cortesin suurin puolue, lähinnä taktillisista syistä esiintyi ulospäin tasavaltalaisena, mutta ettei se myöskään asettuisi vastahankaan, jos monarkian palauttaminen kävisi nykytärkeäksi. Ja mitä taas keskustaan tuli, jonka tasavaltalaisesta mielenlaadusta ei suorastaan

voitu epäillä, olivat sosialistit todenneet, että se yhä enemmän oli alkanut kulkea oikeiston talutusnuorassa, toimien oikeiston kulussientakaisten ohjeiden mukaisesti.

Kun siis keskustalaisen Samperin heikko hallitus heti cortesin kokoonnuttua kaadattiin ja vanha Lerroux yhdessä katoolisen oikeiston kanssa vielä kerran otti hartioilleen hallitusvastuun, katsoivat sosialistit ajan olevan kypsän ryhtymään aktiiviseen toimintaan. Myötävaikuttavana syynä ajankohdan valitsemiselle oli myös se, että sekä Katalonian että baskilaisten nationalistien selkkauksessa Madridiin keskushallituksen kanssa oli jouduttu umpikujaan, joten he laskivat saavansa jakamatonta kannatusta kaikkien separatistien puolelta, joiden pyrkimyksille he koko ajan olivat antaneet mairittelevaa tunnustusta. Ja mitä taas tuli tasavaltalaisiin vasemmistopuorvareihin odottivat sosialistit heiltä, joskaaⁿ/ei nimenomaista aktiivista kannatusta, niin ainakin puolueettomuutta. Mitä lopuksi tulee anarkosyndikalisteihin ja kommunisteihin, ei täyttää selvitystä ole olemassa siitä missä määrin nämä olivat sosialistien kanssa yhteisymmärryksessä, mutta joka tapauksessa osottautui heidän esiintymisensä hämmästyttävän laimeaksi.

Ajankohta kapinaliikkeen alkamiselle oli siis epäilemättä hyvin valittu ja yleislakkojulistus saikin osakseen koko pohjois- ja keski-Espanjassa ehdottoman vastakaian, jotavastoin Andalusiassa, jossa edellämainitut anarko-syndikalistit muodostavat työväestön enemmistön, oli havaittavissa epäröintiä ja hauillemista yleislakon toimeenpanemisessa. Vahvimman kannatuksen saavutti lakkoliike Asturiassa, jossa samanaikaisesti muodostettu 30.000 miehinen työläisarmeija otti haltuunsa kaksi Espanjan suurinta asetehdasta, seikka, joka selittää sen pitkällisen vastarin-

nan, jonka he ovat kyenneet tekemään hallituksen joukoille, mikä vastarinta edelleenkin on lopullisesti murtamatta. Kun Katalonia samanaikaisesti julistautui itsenäiseksi tasavallaksi Espanjan liittotasavallassa ja katutaistelut Madridissa yhä kiihtyivät, näytti asema alussa hyvinkin vakavalta ja jos Andalusiakin täydellä voimalla olisi yhtynyt kapinaliikkeeseen olisi tilanne voinut kehittyä hallitukselle hyvinkin kriitilliseksi. Hallituksen toimenpiteet olivat kuitenkin erinomaisen ripeät. Koko Espanjassa julistettiin viipymättä sotatila ~~na~~ ja vahvat sotaväenosastot alottivat kohta höykkäyksen Barcelonan hallitusrakennuksia vastaan, joihin kapinallisten johtajat kannattajineen ja heidän käytettävissä olevine harvalukuisine suojakaartineen olivat linnoitautuneet. Hallitusrakennuksia vastaan kohdistettu konekivääri- ja tykkitali teki kuitenkin kapinallisten aseman pian toivottamaksi. Katalonian hallituksen pääministeri lähetti radiossa pitkän yötä avunpyyntöjä, jotka ensin olivat osotetut Barcelonan lähipitäjien aseistetuille maatyöläisille, joiden aseman parantamistoimenpiteet alkuaan olivat aiheuttaneet selkkauksen Madridin ja Barcelonan hallitusten välillä, mutta sitä mukaa kuin piiritettyjen asema yön kuluessa kävi toivottamaksi, kohdistettiin avunpyynnöt myös kaikkiin työläisiin, osottamalla ne nimenomaan myös syndikalisteihin ^{ja kommunisteihin}. Koska kuitenkin sotaväki oli täydellisesti eristänyt sen kaupunginosan, jonka kapinalliset olivat ottaneet päämajakseen, ei mikään apu ollut mahdollinen ja yhden yön taistelujen jälkeen kapinalliset antautuivat. Vangittujen joukossa olivat, paitsi hallituksen jäsenet, paria karkuun päässyttä lukuunottamatta, melkein kaikki Katalonian parlamentin enemmistössä olevat vasemmistojäsenet, niin myös useat virkamiehet ja kaupunginvaltuusto melkein kokonaisuudessaan. Katalonian kapinayrityksen nopea ja

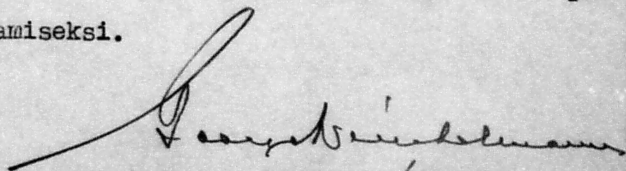
päätäväinen likvidointi vahvasti luonnollisesti suuresti hallituksen asemaa ja aikaansai samalla suurta hämmennystä kapinallisten keskuudessa, sitä enemmän kuin kapinan johtajat samanaikuisesti pakenivat, jättäen joukkonsa oman onnensa nojaan.

Vaikkakin olen aikaisemmissa tiedoituksissa selostanut niitä syitä, jotka lähinnä johtivat Katalonian ja keskushallituksen välien rikkoutumiseen, lienee kuitenkin syytä tässä yhteydessä lähemmin kosketella myös sitä taustaa, jota vastaan puhjennutta kapinaa on arvosteltava.

Monarkian kukistuminen teki nykytärkeiksi suuren joukon kysymyksiä, jotka jo kauan olivat odottaneet ratkaisuaan. Näistä oli tärkeimpiä Katalonian ikivanhojen privilegioiden kunnioittaminen. Kuningasvallan aikana ei niihin oltu kiinnitetty mitään huomiota, päinvastoin oli pyritty liittämään Katalonia niin läheisesti kuin mahdollista Espanjan valtioruumiiseen. Näissä pyrkimyksissä oltiinkin tavallaan onnistuttu, koska hallinnollinen liittyminen oli muodostunut täydelliseksi. Mutta katalonialainen nationalismi^{ei} silti heikennyt, päinvastoin sai se lisää virikettä kärsimistään oikeudenloukkauksista. Tällaisten olosuhteiden valitessa oli luonnollista, että Espanjan nuori tasavalta myötemielisesti kallisti korvansa Katalonian oikeutetuille toivomuksille. Vasemmiston avulla, joka tasavallan alkuaikoina oli yksin hallitusvallan ohjaksissa, onnistuikin katalonialaisten saada cortesissa hyväksytyksi statuutti, joka myönsi Katalonialle varsinkin laajan itsehallinnon. Tämä saavutus, joka tietysti herätti suurta riemua Kataloniassa, mutta samanaikuisesti paljon harmi-
muussa Espanjassa, on sen jälkeen ollut alituisten riitaisuusien kohteena katalonialaisten tahtoessa ulottaa sen vaikutuksia ja ottaa määräämisvallan käsiinsä sellaisillakin aloilla, jotka

eivät heille kuuluneet. Tämän vuoksi ja välttääkseen alituisia rettelöitä, olikin Lerroux'n tarkoituksena lainsäädäntötietä täsmällistyttää statuutin määräykset. Nämä toimenpiteet herättivät tietysti Kataloniassa suurta suuttumusta, koska niiden tarkoituksena epäiltiin olevan Katalonian itsehallin lopettaminen.

Kun siis yleislakko oli saattanut keskushallituksen vaikeaan asemaan, oli selitettävissä, että Katalonian vallanpi-
täjät käyttivät tilaisuutta hyväkseen julistaakseen Katalonian itsenäisyyden, tosin Espanjan federatiivisten tasavaltain^{liiton} puitteissa. Tämä varsin puutteellisesti valmistettu itsenäisyys ei kuitenkaan kestänyt kahtatoista tuntia enempää, ennenkuin se oli vereen tukahutettu. Jonkunlaisena selityksenä kapinayritykselle mainittakoon, että Katalonian hallitus lienee luottanut siihen että Barcelonan sijoitettujen sotavoimien päällikkö, kenraali Batet, joka itse oli katalonialainen ja, joka koko ajan, Katalonian ja Madridin välisen selkkauksen jatkuessa, oli suhtautunut hyvin myötämielisesti Katalonian pyrkimyksiin, olisi joukkoineen siirtynyt Katalonian puolelle. Pääministeri Companys'en nimenomaan tiedustellessa häneltä, olisiko hän valmis taistelemaan Katalonian puolesta, antoi hän välttelevän vastauksen, asettuen samalla puhelinyhteyteen Lerroux'n kanssa. Todettuaan tällöin, ettei Katalonian itsenäisyyspyrkimyksillä ollut mitään toteutumisen mahdollisuuksia ja saatuaan tällä välin julistetun sotatilan perusteella korkeimman vallan Barcelonassa käsiinsä, hän miehitti kaikki strategisesti tärkeät paikat ja ryhtyi aseellisiin toimenpiteisiin kapinan kukistamiseksi.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C9

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 19:

Ministeri Wänckhelmann

20/10. 1984.

LÉGATION DE FINLANDE
MADRID

Madridissa lokakuun 20 p:nä 1934.

No. 1519/34.

27 193 Sab. D. 37		
29/10. 37	E	ASA
5	Cg	

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuutena
kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 19/1934
koskeva

Kapinaa Espanjassa II.

V.a. Asialinnoitaja

Paulo Vireblom

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 19/1934.

Madridissa 20 p:nä loka kuuta 1934.

Asia: Kapina Espanjassa II.

27 1934 Sal. D. 37.

27/10. 37

5 Cg

Tämän raportin alkuosassa olen koettanut selittää syitä Kataloniassa puhjenneen kapinan nopeaan kukistamiseen. Pääasiallisimmat syyt, kapinallisten varsin puutteellinen organisatio ja sotaväen uskollisuus lailliselle hallitusvallalle, aniharvoja poikkeustapauksia lukuunottamatta, vaikuttivat myös siihen, ettei tilanne Madridissä saanut kovin vakavaa leimaa, vaan rajoittui kapinallisten toiminta lähinnä sala-ampumisiin ja yksityisiin väkivallantekoihin. Mitään vakavampaa yritystä vallata hallitus- tai muita yleisiä rakennuksia ei tapahtunut, ei myöskään hallitusten jäsenten koskemattomuutta loukattu. Koska sitäpaitsi, kuten aikaisemmin on mainittu, koko Andalusia suhtautui verrattain laimeasti kapinaliikkeeseen, ei sillä seikalla että työläisten Asturiassa onnistui vallata eräitä kaupunkeja, ja että heillä alussa oli menestystä taisteluissaan sotaväkeä vastaan, ollut ratkaisevampaa merkitystä kapinaliikkeen onnistumiselle, koska heidän saartamisensa joka tapauksessa oli vain ajan kysymys.

Kuinka laajassa mittakaavassa varsinaista sotaväkeä

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

on käytetty kapinan kukistamiseen, on, Barcelonaa lukuunottamatta, vaikeata sanoa. Ainakin alussa saivat erinomaiset poliisijoukot (Guardia de civil ja Guardia de asalto) vastaanottaa ensimmäiset iskut, jotapaitsi koko muukalaislegioona heti kapinan puhjettua kiireellisesti tuotiin Espanjan Afrikasta ja sijoitettiin niille paikkakunnille, missä tilanne katsottiin vakavimmaksi. Muukalaislegioona onkin sitten pääasiallisesti koko ajan hoitanut rintamapalvelusta ja, kuten arvata voi, ovat sen sodankäyntitavat herättäneet paljon arvostelua, lähinnä sen välttäässä ottamasta vankeja. Kaatuneiden lukumäärästä ei toistaiseksi ole tarkempia tietoja, mutta lienevät kapinalliset yksistään Asturiassa menettäneet useita tuhansia miehiä.

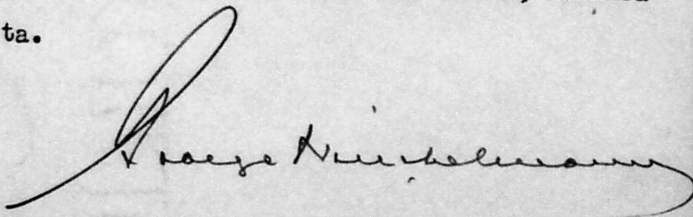
Kapinaliikkeen nyttemmin tultua lopullisesti kukistetuksi kiinnostävät sen jälkiselvittelyt enimmänsä huomion puoleensa. Kuten tunnettua ovat kaikkialla maassa toimivat sota-oikeudet summaarista menettelyä soveltamalla julistaneet useita kuolemantuomioita, lähinnä sotilaallisissa johtoasemissa olleita kapinallisia vastaan ja niin pian kuin sota-oikeudet Asturiassa ryhtyivät toimeensa, on syytä olettaa, että kuolemantuomioiden lukumäärä tulee moninkertaistumaan. Ei voine olla epäilyksiäkään siitä, etteivätkö ne sanomattomat julmuudet, joita kapinalliset epätoivossaan ovat harjoittaneet siviiliväestöä ja lähinnä vangitsemiaan pappeja vastaan sekä kirkkojen, luostarien, yliopistojen, kirjastojen ja taideteosten hävitykset (yksistään Oviedon kaupungissa on kapinallisten tekemät vanhingot arvioitu 200 milj. pesetaksi), tule herättämään voimakasta reaktiota asiainomaisia

tuomittaessa. Kysymys kuolemantuomioiden vahvistamisesta tulee niinmuodoin muodostumaan hyvin keskeiseksi ja on se omiaan jälleen päästämään intohimot valloilleen. Asia on jo useita kertoja ollut hallituksessa esillä, mutta toistaiseksi ei ole päästy muihin tuloksiin kuin että asiasta on pyydetty korkeimman oikeuden lausuntoa. Mikäli yleisesti kerrotaan, lienee tasavallan presidentin suhtautuminen kuolemantuomioiden vahvistamiseen jyrkästi kielteinen ja perustelee hän kantaansa sillä että kaksi vuotta sitten kuolemaantuomitut monarkistikapinan johtajat niinikään saivat rangaistuksensa lievennetyiksi. Myös hallituksessa lienee kaksi eri kantaa, nimittäin oikeistolaisten, jotka vaativat kuolemantuomioiden vahvistamista ja keskustan, joka on tuomioiden lieventämisen puolesta. Jyrkimmät vaatimukset kuolemantuomioiden vahvistamisesta esitetään kuitenkin sotilasviranomaisten puolelta, ja mieliala lienee kovin kiihtynyt lähinnä niissä joukko-osastoissa, jotka omin silmin ovat nähneet, mitä julmuuksia rintamalla on tapahtunut. Eräät sotilaspiirit eivät myöskään ole pöytätytneet suoranaisista uhkailuista, selittämällä, että ellei tasavallan presidentti suostu vahvistamaan kuolemantuomioita, hänen olisi väistyttävä ja sijalle olisi nimitettävä samantapainen sotilasdiktatuurihallitus kuin Portugalissa. Vaikkakin ensi näkemältä tuntuisi siltä kuin tuollaiset haaveilut tyyneesti ajattelevien keskuudessa eivät voisi saada kannatusta, on kuitenkin todettava, että sellaisissakin piireissä mieliala nykyään on hyvin kiihtynyt sekä että päämääränä tuntuu olevan saada keinoilla millä hyvänsä ehdottomia takeita siitä, etteivät viimeaikojen tapahtumat missään muodossa

tule uusiintumaan.

Kuten edelläolevasta selviää, on poliittinen tilanne Espanjassa kapinan kukistamisen jälkeen vielä liian epäselvä, jotta olisi aihetta minkäänlaisiin ennustuksiin siitä mihin päin kehityksen kulku lähitulevaisuudessa tulee suuntautumaan. Tapaamani espanjalaiset ovat melkein poikkeuksetta optimistisia tulevaisuuteen nähden, väittäen että Espanja vihdoinkin on herännyt monivuotisesta painajaisunestaan sekä että ilman lopullisesti puhdistuttua tulevaisuus taas näyttää valoisaalta ja tilanteen rauhallinen kehitys taatulta. Toiselta puolen tapaa niitäkin, lähinnä diplomaattien ja muidenkin ulkomaalaisten keskuudessa, jotka lausuvat vakavia epäilyksiä siitä että viimeviikkoiset tapahtumat voivat olla alkuna poliittisten kamppailujen sarjalle, joissa väliin toisella ja väliin toisella puolella tulee olemaan yliote.

Kuilu vasemmiston ja oikeiston välillä on syvempi kuin koskaan ennen ja hedelmällinen yhteistyö niiden välillä tuntuu pitkiin aikoihin mahdottomalta. Näin ollen näyttää Espanjan tulevaisuus, kukistetusta kapinayrityksestä huolimatta, kaikkea muuta kuin valoisaalta.

Aaro Kivimäki

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: G

ASIA: _____

Madridissa olevan Lähetystön raportti n:o 20

V.a. Asiantuntija Winkelmann.

26/10 1934.

LÉGATION DE FINLANDE
MADRID

Madridissa lokakuun 26 p:nä 1934.

No. 1529/34.

25 194 *ae.* 34
1/11. 34
5 Cg

Ulkoasiainministeriölle.

Täten on minulla kunnia myötäliittää kuu-
tena kappaleena Madridin lähetystön raportin no. 20/1934
koskeva

Espanjan uutta hallitusta.

V.a. Asainhoitaja

Josef M. ...

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 201529/34.

Madridi ssa 26 p:nä loka kuuta 1934.

Asia: Espanjan uusi hallitus.

25 1934 he. 34
1/11-34
5 C9

Raportissani No. 16 viime syyskuun 10 p:ltä huomautin siitä että hallituspulan puhkeamista tämän kuun 1 p:nä, jolloin cortes taas kokoontui, voitiin pitää miltei varmana. Lähimmän aiheen tähän olettamukseen muodosti se tosiseikka, että katolinen oikeisto, joka cortesin hajaantuessa heinäkuussa oli äänestänyt luottamuslausetta hallitukselle sillä nimenomaisella edellytyksellä, että Katalonian selkkaus pikaisesti selvitetäisiin ilman että hallitusvallan auktoriteetti tulisi siitä kärsimään, oli syyskuun alussa pitämässään puoluekokouksessa todennut, ettei hallitus ollut päässyt mihinkään tuloksiin sekä että Katalonian jatkuvat uhmailut keskushallitusta vastaan olivat pahasti järkyttäneet sen auktoriteettia, jotapaitsi hallitusta syytettiin siitä että se saamattomuudellaan Katalonian kysymyksessä oli herättänyt henkiin myös baskilaisten nationalistien tällä välin puhjennun separatistisen liikkeen. Näinollen puoluekokous totesi, ettei hallitus enää näyttänyt puolueen kannatusta ja vaati sen pikaista eroamista. Tämän deklaraation jälkeen oli ilmeistä ettei hallitus, jonka kannatus

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

näin ollen rajoittui ainoastaan radikaaliseen keskustaan, voisi jatkaa toimintaansa. Cortesin kokoontuessa pääministeri Samper pitämässään puolustuspuheessa tosin väitti, ettei hallitus ollut millään tavalla laiminlyönyt puolustaa hallitusvallan auktoriteettia, mutta hänen puheensa synnytti sellaisen melun, ettei pääministerille jäänyt muuta mahdollisuutta kuin ilmoittaa hallituksen vielä samana päivänä jättävän erohakemuksensa.

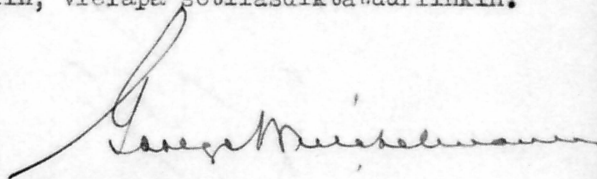
Hallituksen muodostaminen uskottiin radikaalisen puolueen tunnetulle johtajalle Lerrox'ille, jonka pian onnistui muodostaa viidennen hallituksensa. Uusi hallitus eroaa kuitenkin kaikista aikaisemmista tasavaltalaisista hallituksista siinä että katolinen oikeisto on ensi kertaa aktiivisesti mukana. Käydyissä neuvotteluissa asetti nimittäin oikeiston johtaja Gil Robles ehdoksi oikeiston kannatukselle että puolue saisi täyttää määrätyt paikat hallituksessa, nimittäin maatalous-, sosiali- ja oikeusministerinpaikat. Lerrox koetti viimeiseen saakka saada oikeiston luopumaan etenkin sosialiministerin paikasta, tarjoten heille muun muassa ulkoministerinpaikkaa, mutta oikeisto kieltäytyi sitä vastaanottamasta, huomauttaen sen vähäisestä merkityksestä, koskei Espanjalla tätä nykyä ollut aktiivista ulkopoliittikkaa. Kun oikeisto pysyi jyrkästi vaatimuksissaan ja sisäinen tilanne uhkaavine yleislakkoineen synkkeni päivä päivältä, ei Lerrox'illa ollut muuta neuvoa kuin suostua esitettyihin vaatimuksiin. Oikeiston suunnitelmat vaatimuksillaan saada täyttää nimeämensä paikat olivat hyvin läpinäkyvät. Maatalousministerin asiana tulisi lähinnä olemaan alotteet maa-

reformilain muuttamiseksi oikeiston mieleiseen suuntaan, sosialiministerillä taas olisi käsissään alotteet nykyisen oikeiston silmätikkuna olleen, sosialisen lainsäädännön muuttamiseksi ja oikeusministerin päätehtävänä tulisi olemaan Katalonian itsehallinnon "täsmällistyttäminen" s.o. rajoittaminen. Valtiomministerinä (ulkoasiainministerinä) uudessa hallituksessa toimii kaatuneen hallituksen pääministeri Samper. Ministeri Samper on valensialainen asianajaja ja hänellä on henkilökohtaisia intressejä appelsiinien viennin lisäämiseen. Ollessaan sitä edellisessä hallituksessa kauppaministerinä, otti hän alotteen nykyään voimassaolevaan kiintiöimisjärjestelmään ja koko pääministerikautenaan on hän innolla toiminut sen laajentamiseksi yhä uusille aloille. Esiintyessään ensi kerran nimityksensä jälkeen julkisuudessa tehosti hän nimenomaan sitä seikkaa että Espanjan kaupalliset intressit ja lähinnä viennin lisääminen tulisivat olemaan hänen lähimmän huolenpitonsa kohteena ja antoi ymmärtää, että uutta lainsäädäntöä, joka tehokkaammin kuin tähän asti toteuttaisi vastavuoroisuusperiaatteen ulkomaankaupassa, paraikaa valmisteltiin. Koska sitäpaitsi myös nykyinen valtiovarainministeri on kiintiöimisjärjestelmän harras kannattaja, viittaavat kaikki merkit siihen että uusi hallitus tulee noudattamaan yhä jyrkempää kiintiöimispolitiikkaa. Ainoa seikka, joka ehkä voisi vaikuttaa toisenlaiseen kehitykseen, olisi jos huhut Ranskan luopumisesta kiintiöimisjärjestelmästä toteutuisivat, sillä Ranskan ollessa tärkein markkinapaikka on Espanjan kauppapolitiikan aina otettava huomioon sikäläisten olojen kehitys.

Hallituksessa edustetuilla puolueilla on takanaan cortesin enemmistö, nimittäin 245 edustajaa, cortesin koko jäsenmäärän tälle nykyä ollessa 460. Sen lisäksi on todennäköistä, että hallitus voi saada kannatusta katalonialaiselta oikeistolta (27 edustajaa), edellytyksellä kuitenkin, ettei Katalonian itsehallintoa rajoiteta, sekä eräissä kysymyksissä myös äärimmäiseltä oikeistolta ja monarkistien pieneltä ryhmältä. Hallituksen parlamentaarinen pohja on näin ollen Espanjan oloihin nähden harvinaisen vahva. Toinen kysymys tietysti on, minkäläiseksi yhteistyö hallituksessa tulee ajan mittaan muodostumaan siinä edustetun kahden suurimman puolueen välillä, joiden maailmankatsomukset ovat hyvin kaukana toisistaan. Ensimmäisenä koettelemuksen hetkenä, kun hallituksen muodostamispäivänä puhjennut yleislakko ja sitä seurannut kapina järkyttivät yhteiskunnan perusteita, vallitsi tosin täydellinen yksimielisyys menettelytapoihin nähden, mutta vastaisuudessa voi helposti syntyä tilanteita, jolloin mielipi- teiden eroavaisuus voi käydä kohtalokkaaksi hallituksen jatkuvalle toiminnalle.

Sitäpaitsi on jo viriämässä kysymys, vaikkakin toiselta taholta, joka aivan lähiaikoina voi aiheuttaa hallituksen kukistumisen, nimittäin kysymys sotaoikeuksien langettamien kuolemantuomioiden vahvistamisesta. Kuten viime viikolla lähettämässäni tiedoituksessa mainitsin, lienee tasavallan presidentin kanta jyrkästi kielteinen. Espanjan perustuslain mukaan ei presidentillä ^(virkautuksessa) ole armahdusoikeutta muulloin kuin jos hallitus äärimmäisen vakavissa tapauksissa tekee hänelle nimenomaisen armahdusesityksen, hankittuaan sitä ennen korkeimman oikeuden lausunnon asiassa. Ellei

hallitus tuollaista esitystä tee, ei presidentillä ole muuta mahdollisuutta puuttua asiaan, kuin erottaa hallitus ja muodostaa uusi vasemmistohallitus, joka olisi suostuvainen armahdusesityksen tekemiseen. Niin kiihtynyt kuin mieliala kuitenkin edelleen on, voisi tuollainen ratkaisu helposti johtaa arvaamattomiin seurauksiin, vieläpä sotilasdiktatuuriinkin.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Lauri Miettinen". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping underline that extends to the left.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C9

ASIA:

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 21.

Ministeri Winckelmann

19/11. 1934.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

No. 1752/34.

Madridissa marraskuun 19 p:nä 1934.

26 / 194 Sal. D. 37.

26/11.37	3	
5	Cg	

Ulkoasiainministeriölle,

Täten on minulla kunnia myötäliittää
kuutena kappaleena Madridin lähetystön raportin no.
21/1934 koskeva

Espanjan talouselämää vallankumouk-
sellisen yleislakon jälkeen.

V.a. Asiainhoitaja *[Handwritten Signature]*

Madridi-SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 21/1934.

Madridi ssa 19 p:nä marras kuuta 1934.

26 / 194 Sal. D. 37.

Asia: Espanjan talouselämä vallan-
kumouksellisen yleislakon
jälkeen.

26/4.37
5 C9

Kapinayrityksen yhteydessä puhjennut vallankumouksellinen yleislakko, joka useampien viikkojen aikana täydellisesti lamaannutti kaiken elinkeinoelämän Espanjan taloudellisissa keskuksissa, tulee epäilemättä jättämään tuntuvia jälkiä talouselämän eri aloilla.

Lakon aiheuttamat taloudelliset vahingot ovat jo itsessään hyvin huomattavat ja lasketaan niiden nousevan vähintään 500 miljoonaan pesetaan, mutta ehkä vieläkin suuremmasta merkityksestä on kysymys, tulevatko viime viikkojen tapahtumat edelleen kärjistämään sitä luottamus kriisiä, jonka kanssa Espanja niin poliittisesti kuin taloudellisestikin on kamppailut neljä vuotta.

Kuten tunnettua oli kapinaliikkeen pohjimpana tarkoituksena saada aikaan täydellinen mullistus, niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin. Ei liene epäilystäkään siitä, etteikö kapinaliike ilman niiden monien suotuisten sattumain yhteisvaikutusta, jotka tekivät sen nopean kukistamisen mahdolliseksi ja joita aikaisemmissa raporteissani olen selostanut, olisi aiheuttanut vieläkin paljon suurempia vahinkoja.

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

On niinmuodoin hämmästyttävää todeta, kuinka vähäinen tapahtumain vaikutus oli pörssiin noina kriitillisinä viikkoina. Tämä saanee selvityksensä siitä, että useat arvostelukykyiset henkilötäkään eivät ymmärtäneet tilanteen vaarallisuutta, vaan vasta jällestepäin pääsivät selville siitä, mistä todella oli kysymys. Kun sitten vaara oli ohi, syntyi pörssissä vieläpä lievä noususuunta, jota tosin myöhemmin seurasi vähäisempi laskusuunta, mutta yleisvaikutelmana voidaan sanoa, ettei mitään mainittavampia muutoksia tapahtunut yhtävähän osake- kuin obligatiomarkkinoilla. Tälläkin kertaa siis pörssi osottautui hyvin vähän herkäksi ilmapuntariksi Espanjan taloudellisen ja poliittisen elämän vaihteluissa.

Espanjan taloudellisessa elämässä tätä nykyä esiintyvien vaikeuksien lähempi tarkasteleminen ei myöskään anna syytä optimismiin.

Maataviljelevänä, laajassa mittakaavassa omavaraisena ja ulkopoliittisilta selkkauksilta syrjässä, on Espanjalla tosin edellytyksiä välttää suurempia häiriöitä, mutta sisäpoliittinen levottomuuden tila on ollut riittävä luomaan vaikeanlaisen, yhä jatkuvan kriisin. Valitettavasti on Espanjan elinkeinotilasto niin vaillinainen, ettei tilanteen arvostelun avulla ole mahdollinen ja viime aikojen sensuuri ei myöskään salli tosioloja kuvaavien lausuntojen julkaisemista taloudellisissa kysymyksissä, koska ne voitaisiin käsittää arvosteluksi nykyistä hallitusjärjestelmää vastaan. Tästä huolimatta on kuitenkin todettavissa, ettei elinkeinoelämän alalla vallit-

seva lamaanus osota helpotusta. Pankkien liikevaihdon jatkuva pieneneminen ja useiden suurten teollisuuslaitosten likviditeettivaikkeudet ovat päinvastoin merkkejä siitä, ettei kriisi vieläkkään ole saavuttanut huippuansa.

Ulkomaankauppatilasto tekee niinkään masentavan vaikutuksen. Jatkovasti lisääntyvä tuonti ja pienenevä vienti ovat johtaneet siihen, että vajaus kauppataaseessa nyt on suurempi kuin koskaan aikaisemmin viimeisen neljän vuoden aikana, nousten se tammi-syyskuulta kuluvana vuonna 186 miljoonaan kullapesetaan (yli 2.5 miljardia markkaa). Tämä on myös johtanut siihen, että valuuttasirrot ulkomaankaupan tilittämiseksi ovat lykkääntyneet, joten Espanjassa tätä nykyä on tosiasiallisesti voimassa jonkunlainen velkojien kohdistuva moratorio, jonka kohteena on noin kolmen kuukauden kaupalliset velat ulkomaille. Myös suomalaiset viejät ovat jo joutuneet tästä kärsimään korkotappioiden muodossa. Tehtyihin huomautuksiin tämän tilanteen kestämydestä ajan pitkään espanjalaiset viranomaiset ainoastaan kohottavat olkapäitään ja vetoovat ulkomaisen valuutan puutteeseen, jonka he toivovat tulevan korjatuksi niin pian kuin hedelmien laivaus on päässyt vauhtiin.

Espanjan vientiä vaikeuttaa myös pesetan korkea kurssi. Mistä tämä johtuu, on vaikeata sivullisen arvostella, mutta, mikäli asiantuntevissa piireissä väitetään, olisi pesetan tosiasiallinen sitominen Ranskan frangiin riippuvainen seikoista, jotka eivät ole Espanjan hallituksen määrättävissä. On myös otettava huomioon, että Ranskan markkinat ovat Espanjan maataloustuotteille tärkeämmät kuin minkään muun maan markkinat.

Kuten edelläolevasta selviää, on joukko vakavia esteitä olemassa Espanjan taloudellisen elämän toipumiselle. Toisin tapaa liikemiespiirien keskuudessa optimistejakin, jotka uskevat, että viimeaikaisia järkyttäviä tapauksia välttämättömyyden pakosta täytyy seurata pitempiaikainen rauhallinen ajanjakso, jolloin Espanjan talouselämä taas pääsee elpymään, mutta kuten tiedoituksissani kapinan jälkeisen poliittisen tilanteen kehityksestä Espanjassa olen pyrkinyt osottamaan, eivät tähänastiset tapahtumat ainakaan anna riittävää aihetta optimistisiin laskelmiin tässä suhteessa. Päinvastoin lienee se olettamus lähempänä, että Espanja vielä on kaukana poliittisesta ja taloudellisesta stabilisoinnista.

